Regd No. N 41 / M. 3813

వెల ఒక అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౨ విక్రమసం॥ర ఫాల్గుణ బ॥ ౪ (౧౩-౬-౧౩౫౦ ఫ.) సోమవారము సంచిక ౭౬

★ బ్రిటిషువారి క్రొత్తవిమానాలు ★

★ మాల్టాపై జర్మను విమానాలు ★

యుగోస్లావియాపై జర్మను ఒత్తిడి

గ్రీకు సేనలముందు ఇటాలీయుల పరాజయాలు

[illegible]

ఇటలీ, గ్రీసుల యుద్ధము

[illegible]

జపాను వ్యవహారాలు

[illegible]

ఆఫ్రికాలో ఇటలీ, బ్రిటనుల యుద్ధము

[illegible]

బ్రిటను జర్మనీల యుద్ధము

[illegible]

సింధు మంత్రివర్గపు రాజీనామా

తనకు మెజారిటీ లేదని ప్రధాని ప్రకటించుట

మంత్రివర్గ మేర్పరచుటకు అల్లాబక్షుగారు అంగీకరించుట

[illegible]

లిబియాలో బ్రిటిషువారి ఖైదీలు

[illegible]

సౌందర్యం

సౌందర్యం ఆనందానికి మూలకందం. ఆనంద రూపమైన బ్రహ్మకూడా "సత్యం శివంసుందరమ్" అని అందుకే అఖ్యాతం. ప్రకృతిలో చరించే జీవయాత్రికుడు చూచే సుందరరూపం ఏమి ఉపకారం చేస్తుందతనికి?

సుందర వస్తువు నిత్య సంతోషదాయకం. ప్రేమను పెంపుచేస్తుందది. ఎన్నటికీ శూన్యం కాలేదు. ప్రత్యేక ప్రశాంతనికుంజంగానూ మధుర స్వప్నమయనిద్రగానూ, సుఖారోగ్య నిశ్వాసంగానూ మనజీవితాన్ని వెంబడించేఉంటుంది" ఇది కీట్సుఅను ఆంగ్లకవి సౌందర్యాన్నిగురించి చెప్పినది. లోకములోని సమీకరణంలో దెబ్బలెన్ని తింటూ ఉన్నా,

in spite of all,
some shape of beauty moves
away the pall from our dark
spirits.

ఏదో సుందరాకృతి, మన అంధాత్మలనుంచి దుఃఖావళిని తుడిచివేస్తుంటుంది.

సుందరమైన పదార్థాన్ని చూసినపుడు చూచాడు అంటాం.

"సుందరం" అనే పదానికి "సత్య" పదంకూడా మిళితం కావాలి. అప్పుడు "సత్యసుందరం" అవుతుంది.

ఎక్కడ ఉంటుంది ఈ సత్యసౌందర్యం?

'True beauty dwells in deep retreats whose veil is unremoved till heart with heart in concord beats and the lover is belove'd--Words worth.

"సత్యసౌందర్యం" అగాధంలో నిగూఢంగా ఉంటుంది. దానిపై ఆవృతమయ్యే మేలిముసుగు ఆత్మతో ఆత్మఐక్యత అయ్యేపర్యంతం తొలగింపబడదు. అవిస్మృత ప్రేమ ప్రేమికం ఒకటే.'

"సౌందర్యం" అనే విషయంలో పోనుపోవడం కద్దు లోకం అనేకపర్యాయాలు. కారణం— అగాధంలోకి అత్మదృష్టులను చొరనిచ్చే శ్రమకు పాల్పడకనూ, సౌందర్యం అంటే అసలు అంతస్సంబంధి కాదనే భ్రమవల్లనూ.

'O beauty, find the self in love, not in the flattery of the mirror.' -Tagore.

"ఓ సౌందర్యమా! ప్రేమలో నిగూఢమైయున్న నిన్ను నీవు తెలుసుకో గాని ముఖస్తోత్రంతో మోసపుచ్చే ముకురంలో కాదుసుమా."

ఇటువంటి సత్యసుందరమైంది మనకు "శివమ్" మంగళం కూరుస్తుంది. కాబట్టి సత్యం శివమ్ సుందరమ్ అనే వాక్యాన్ని ప్రకృతిలో సమన్వయం చేసి జగత్ప్రమోదం ఆత్మ ప్రమోదం కూడా సమకూర్చే నిమిత్తం కలమెత్తుతాడు కవికుమారుడు

"జగన్మిథ్య" అని కత్తులెత్తబోకండి వేదాంతులారా!

పరమసత్యాన్నిగూర్చి తరచిన పూర్వులు ఉన్నారు. అధునికులు ఉన్నారు. అందరి మార్గాలను పరిశీలించి అరవిందయోగి సర్వమతాలకూ సంవాదం సాధించమని కృత్స్నదృష్టి అవలంబించి దివ్య పరిణామవాదాన్ని ప్రసాదించాడు. అది ఐక్యమునే నిజమని స్వీకరించి బహుత్వమును కల్ల అనదు నిష్కృష్టమే పరమార్థమని ప్రవృత్తి భ్రాంతిఅనదు.

అందువల్లనే అరవిందయోగం ప్రపంచ సౌందర్యమైముఖ్యాన్ని మనకు కలిగించకుండదు.

"నీవే జగత్తులో నన్ను ప్రతిష్ఠించావో దాన్ని నేను ప్రేమింతునోయని గ్రహించుటలేక కదూ నీప్రేమ నాపై ప్రభూ!

అని రామాయకవి స్తుతిగీతి.

దివ్యసుందరమూర్తియైన శ్రీకృష్ణుడు చేసిన మురళీగానంలో ఆత్మారావం అనందడోలలనూపిందంటేను లోకం నాదు తరించిందంటేనూ రహస్యం ఏందో పైవాక్యాలవల్ల తెలిసే ఉంటుంది.

ప్రకృతిలోని అనంతవస్తుజాలాన్ని చూస్తాడు పురుడు అతనికి సౌందర్యం ఎక్కడ గోచరించినా చివరకు స్త్రీ ప్రకృతిలో పర్యవసితమౌతున్నది. "స్త్రీవస్తు" ని ఉద్బోధచేసేవాడికికూడా స్త్రీ అవసరం. మనుకుకు మోక్షకాంతా సాహచర్యం కావాలంటాడు విరాగి. "అద్వై"లో ప్రేమ–ప్రేమః ప్రేమ– అని పోషణచేసిన నాయికా నాయకులు ఎరక్కుండానే ప్రేమలోకిపోవడం ఆశ్చర్యం! "ప్రేమసాగర్ కాకుండా ఉండాలె అద్వై" అనే బోధను చేసి అకథలోనుంచి కొసరిని తొలగిస్తే కథకూన్యం. సౌందర్యరాశి కొసరి. దాన్ని అరాధించే వాసేదారు జీవితం హానిని ఎటువ్యూహమున్నా అతివందరసం అనుభవిస్తూ జీవితశేషాన్ని నిల్పుకొనిఉంటాడు

మనుగుపరచక ఆత్మవంచనలేక ప్రతిమానవుడు తనహృదయంలోకి దృష్టి పెట్టిచూచుకుంటే తనకు సౌందర్యంఅంటే ఎప్పుడు ఎట్లాగోచరించిందీ వ్యక్తమౌతుంది. లోకానికి చెప్పొద్దు. స్మృతికి తెప్పుకుంటే చాలు.

"సత్యసౌందర్యం"— ఈమాటలో పొరపడవద్దు. ఇదిహృదయైకవేద్యం ఒకడికి ఒక తీరు ఇంకొకడికితలితకాలం. 'sensation' లోని (ఐంద్రియము) లోనిభేదాలు.

ఒకఅంధుడు క్షుధార్తుడు త్రోవప్రక్కనపడి ఉంటూవున్నాడు. ఎందరో చూచారు. అయ్యో అంటూపోయినారు. ఒకడు అయ్యోఅనకుండానే చూచే చూట్టంతో తన ఇంటికి తీసుకొనిపోయి పరిచర్యలుచేసి పెంచుతాడు.

Sensation లోని gradation తరతమభావము ఇటువంటిది, కాబట్టి సత్యానికి ప్రవృత్తిని ఆశించలేము. అది Natural gift. కాని ఆ బీజం సూక్ష్మంగానైనా ప్రతి ప్రకృతిలో ఉంటుంది. సౌందర్యం ప్రేమకు మూలం. స్త్రీ ప్రకృతి దానికి స్థానం. అందుకనే Ottway

Oh woman! lovely woman. nature made thee to temper man; we had been bruters without yo. Angels are Painted fa'r, to look like you; There is in you all that we believe of heaven, Amazing brightness, purity truth; eternal joy and everlasting love.

"వనితా! ప్రేమమయీ! పురుషుణ్ణి నియమించడానికి నీవు ప్రకృతిచే సృజింపబడ్డావు. నీవులేక మేము మృగాలము. నీవలెఉండాలని దేవతలు అందమైన రంగులు వేసుకుంటారు మేము ఊహించే స్వర్గమాధురి నీలో ఉన్నది. అద్భుతమైన ప్రకాశం, నైర్మల్యం, సత్యం, నిత్యసంతోషం, శాశ్వతప్రేమ."

"మనుజాండేమయి రొట్టుపోవుకోకదా మా ధుర్యభావాత్మ్యమైనను కాంతాములు లుంఠకుండిన నిజ్జ్యా పద్మభవముల్ మాని మర్దనుడై ఘాతుక సత్వమత్తుల నహోరాత్రంబులు గ్రొరవర్తనమే కృత్తిగ కర్కశాత్ముడవు నిందంబొంద నేమౌ—

ప్రేమకు కేంద్రస్థానము
తై మెలతలు కటికవాని యాత్మను నైనం
గోమల కరుణాంకూర
స్తోమము పుట్టింపగలరు శుభ్ర ప్రకృతులే—
దువ్వూరి రామిరెడ్డి.

అందువల్లనే కావ్యం కాంతా సమ్మితం కావలెనని లాక్షణికుల నిర్దేశం. సత్యసౌందర్యాన్ని మభ్యపరచి బాహ్యంగా మేరలుదాటిపోయిన కావ్యాలు చూచి నాగరికులు సహించలేరు. నిజం. వాటికేవో కారణాలుఉండే ఉంటవి. అన్యదాకులై ఆట్లారదించి ఉంటారు వాళ్లను తృప్తిపరచడానికి

కవి ఒద్దనుకొనప్పుడు నిత్యోపాదంచేసి True beautyని మన కందిస్తాడు.

కాళిదాసు రఘువంశములో ఇంద్రుమతీవిరాట్రంని నిర్మించినఘట్టం అమృతం వర్షించింది. వ్యాఖ్యాంధ్రుల కావ్యరీతులు కాళిదాసుని ప్రతిబింబాలుగా నాకగపడతవి.

వస్తువునుంచి భావం, సుందరవస్తువునుంచి సుందరభావం. అప్పుడు జగత్ప్రమోదం సిద్ధిస్తుంది, కాబట్టి అలా టను అనుసరిస్తాడు కవి

We must rise from form to the idea.- Plato.

సౌందర్యమే ప్రేమకుదారి. ప్రేమనుగురించి ఇంకో సారి,

అంబటిపూడి వెంకటరత్నం

చందాదారులకు మనవి

[illegible]

మేనేజరు, గోలకొండపత్రిక.

చొప్పదండి

పరశురామ క్రీతి

(స్వవి) ౬-౩-౫౦ఫ.
శివరాత్రినాడు చొప్పదండి (తా॥ కరీంనగరం) లో హరిజనులు మహాభక్తితో జాగరణ చేసిరి. రాత్రి గొల్లపల్లి లింగని ఇంటికి అగ్ని తగిలి పూర్తిగా కాలి మరిపది మంది గుడిశెలు కాలిపోయినవి. గోడలుత ప్ప మిగిలిన దేమిలేదు పాపము రూదికి వాండ్లు ధాన్యము తాకాలినది తోళ్లు కాలిపోయిన విబట్టలన్ని కాలిపోయినవి చేయుల పూరిగుడిశలైనందున తక్షణమే అన్ని రగులుకొని ఏమి లేకుండ అన్ని వస్తువులు కాలిపోయినవి. తినతిండిలేదు కట్టబట్టలేదు ఇండ్లు కాలిపోయినవాండ్లు ౧ బొమ్మగల్ల వెంకడు ౨ గొల్లపల్లి లింగడు, ౩ బొమ్మగల్ల బాలిగాడు, ౪ అడ్లూరి రాజిగాడు, ౫ మాచర్ల బాలిగాడు, ౬ అత్మ్యడు ౭ మాచర్ల గడు ౯ రాజిగాడు ౯ పెద్దరాజిగాడు ౧౦ వెంకడు, మలమలమాడుచు అల్లాడుచున్నారు, ఇండ్లు పందిగుడిశలంత క్రిక్కిరిసి యున్నవి. ప్రతిసంవత్సరము కాలుచుండును గాన యిలుకట్టుకొన్న ఈ బాధ తప్పునని అనుకొనుచున్నారు. ఇండ్లు క్రిక్కిరిసి యున్నవిగదా! మీపమున నేయున్న ఖాలీస్థలము కోరుచున్నారు, ప్రస్తుతము బీదమాదిగవాండ్లకు కట్టబట్టలు అవసరముద యామయులగు ప్రభుత్వము వారు గీదలకిష్ట ముజలకు చెదరగాత!

తహశీల్దారు మార్పు

అగ్వరటిఫాజా తహసీల్దారుగారు వరంగల్ తబాదిలా అయ్యిరి. వీరు బీదలను కనుకరించేవారు, తనకు ఒక పక్షం అన్యాయమినిత్తోచిన వేసుపక్షం నుంచి ఎంతసిఫారసు చేసిన, ఎంత వాదించినది వినడు కాడు వాది ప్రతివాదులలో ఎవరి పైనకలిలున్న ఆ దిశ న్యాయపక్షం అని భావించేవారు మట్టుకు మంచివాడు

సిరిసిల్ల తాలూక ఆంధ్రజన సంఘము

ఆంధ్రమహాసభ అధ్యక్షులవారి పర్యటనలో ౧-౫ మహామద్ సంఘవాడు సిరిసిల్ల తాలూక సంఘం స్థాపించబడినది, అతేదినుంచి నేటివరకు అనిష యముకు త్రరించినవారు లేరు, ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులు శ్రద్ధతీసుకొని బీదరైతుల కష్టనివారణోపాయముకు చూచెదరుగాక!

పోలీసువానిదౌర్జన్యం

బొనకల్లు, మార్చి౫
సోమవారం సాయంత్రం ౪ గంటలకు బొమ్మకల్లుసేవకులకు వెళ్లితిని ఆంధ్రజన సంఘసభ్యులను చేర్పించు సరఖాస్తుఫారములు నాచేతిలోనున్నవి. నేను సభ్యులచేర్పించుచుంటిని- ఇంతలో బొమ్మకల్లు పోలీసు నాకేదారు అక్కడికివచ్చి ఏమిచేయు చుంటివని నన్ను డిగినాడు చేయుచున్న పనిని చెప్పితిని. తానుకూడ సభ్యుని గా చేరతాననిఒక ఫారము తీసుకున్నాడు తరువాత పైకి తెలియపరుస్తానని దబాయించి ఆఫారము నుయివ్వకుండ వెళ్లిపోయినాడు, పోలీసు యేమిచేయునో అని ప్రజలు సభ్యులుగా చేరుటకు భయపడుచున్నారు- ప్రజాదరణను ప్రభుత్వాను మతినిబడసిన యీసంఘములో సభ్యులను చేర్పించుపట్ల యిటువంటి ఆడ్డంకులు యేర్పడకుండా వుండులాగున చూడవలసినదిగా ప్రభుత్వమును గోరుచున్నాను.

ఇట్లు
రావిళ్ల జానకిరామయ్య,
కార్యనిర్వాహక సభ్యుడు, ఆంధ్రజనసంఘము,
ఖమ్మంతాలూకా.

జోగిపేట

మార్కండేయ గ్రంథాలయం

శ్రీ విక్రమనామసంవత్సర మార్గశిర శు॥ ౧౦ సోమవారం వుదయం ౧౦, ౧౦ లకు గ్రామ పద్మశాలీకులజులు ౭౫ గృహములవారు కలిసి యేకీభవించి శ్రీయుత యాదగిరి అగమయ్యను అధ్యక్షులుగా యేర్పాటు చేసి మార్కండేయ గ్రంథాలయం స్థాపింపనయినది గ్రామకులజులు యిట్టి గ్రంథాలయము నకు అతివినయపూర్వకము గా సరియయిన ఆదాయము ఇచ్చినందుకు ౫ పత్రికలు ౫౦ పుస్తకములు కొన్ని మతగ్రంథములు తెప్పించనయినది రోజూ పాఠకులు ౧౫ చిన్న పెద్దకులజులు ఆందరువచ్చి పాఠకులయి సక్రమముగా యింతవరకు జరుగుచున్నది.

ఇట్లు,
యాదగిరి అగమయ్య
అధ్యక్షులు

మధిర తాలూకా ఆంధ్ర జన సంఘ ప్రచారకుల దుష్ప్రచారము

తల్లాడ, ౨-౬-౫౦ ఫ
తల్లాడలో స్న ౧౩౪౯ ఫసలీ ... స్థాపించబడినటొక ఆంధ్రగ్రంథాలయముకు అధికముబీదడగుటచే యువకులెల్లరు కలసి నొక నాటకసమాజము నేర్పరచి అందు రాబడు ఆదాయము ఖర్చులు పోను నాల్గవవంతు యుద్ధనిధికిన్నీ మిగతాది పుస్తకాల వంతు మాయిలీద గ్రంథాలయమునకున్నూ ఇచ్చునటుల తహశీలదారు గారు మధిరగారివద్ద దరఖాస్తు పెట్టగా సంతోషముతో, యువకుల సంస్థలకై ఇలా పాటుపడుచున్నందులకు ప్రశంసిస్తూ సెలవును దయతో నొసంగిరి, అంతట అత్యుత్తమం, తీర్థము నందు (చింతామణి-గులాభారము) మున్నగు నాటకములు ప్రదర్శింపబూనిరి, ఇట్టి సందర్భములో తహశీలుదారుగారు మంగతీల పోలీసు గారికిన్నీ గిరదావరు గారికిన్నీ, దుండగీయుల మదమడంచుటకు గాను సిఫారసు చేసియుంటిరి. ఒందుపై పూర్తి ఏర్పాటు సమాజము నవేసిరి. డబ్బును చాలాలభించుటకు ఏర్పాటు చేసినారు, ఇంతలో విద్యప్రచారకులు నొకడు వాసిరెడ్డి వెంకటపతి రెండవవాడు ఇతని మేనల్లుడగు వాస్వరుడు ఈనాటక సమాజము యొక్క ప్రదేశ్యము మంచిదికాదు అని ప్రచారముచేసి మాసమాజము నకు చాలావస్థ పెట్టిరి కుదవ పెట్టుబడి సహితము బూడిదయ్యెను, ఆంధ్రజన సంఘమువారు ఇలాంటి ప్రచారకుల తీసివేసి సంఘాభిప్రాయమెద్ది రోకా వానిసే ప్రచారము చేయువారిలని నియోగించుట సంఘమునకు శ్రేయస్కరము

ఒక సంఘాభిలాషి.

బ్రహ్మాండ్లపల్లి

జనాభ లెక్కలలో ఎదీకునిని అవకతవకలు

ఈగ్రామము బీబీనగరమునకు నాలుగు మైళ్ళ దూరమునకలదు జనాభ లెక్కలలో పరీక్షకుని గూడూరు నివాసికొకనిని ఏర్పాటుచేసియుండిరి ఇతడు నాలుగయిదు గ్రామాలకు తనిఖీ చేయవలసినదిగా నియమింపబడెను ఫి॥ ౧౯ సాయంత్రమునను రాత్రి జనాభలెక్కలుచేసుకొని తనిఖీచేయుటకు గ్రామములో జనాబు గారికీ యిన్నర అలుమతవక్క చేసి అభరకొన్ని పేర్లను మార్చి యిదియెక్కడివివిచారించెను ఏడు ముసాఫర్లుగడిచె జంగాలటవారువచ్చి మాగ్రామంలో మకాంచేసినందున వారిపేర్లను మేము జనాభలెక్కలలో వ్రాయవలసివచ్చినదనిఅవ గా బయటగుడిసెలవారిని (ముసాఫర్లను) జనాభలెక్కలలో వ్రాయుట అనవసరము ఇటుల వ్రాయుట ఖానూనుకువిరుద్ధములని అట్టివారి పేర్లు కొట్టివేయమని ఆజ్ఞాపించెను. అప్పటి లెక్కలదాయున్న కులిండాల మిటమిట మాడుచుండిరి కాని ఇదిఏమియని ప్రశ్నించినవారు లేరయిరి. ఇటువంటివి ఎందరిని సాఫల్యము ఎందరు గ్రామీణులు జనాభలో వ్రాసుకోకపోయినదో తెలియకుండయున్నది మొత్తం దేశము జనాభ ఎంతయునిరూపించే తరుణ ఏర్పాటైయుండెను. ఈలాటి అక్రమముచేసినందుకు పైఅధికారులు ఇతనిని నిమందలించి మాకుతెలిపిన ఎడల అతడుచించివిసరవేసినవారి పేర్లను మేము స్వయముగా ప్రభుత్వమువారికి పంపగలము

ఇట్లు,
కే. కోదండ రాంరెడ్డి,

త్వరపడండి! గెలుపొందండి!!

రూ 1,500 లు "భాగ్యనగర పదబంధము" నెం 2

ఈపజిలు తాలూకు కీసొల్యూషన్ దక్కన్ క్రానికల్ పత్రికాధిపతులకద్దకీ హాజిరుచేయబడ్డినది.

మొదటి బహుమతి రూ. 800 లు. | రెండవ బహుమతిరూ. 300 లు,
మూడవ బహుమతి రూ. 150 లు. | మరియు మెరిట్ బహుమతులు.

ముగింపుదినము 25-3-41 21-6-50 F.

ప్రవేశరుసుము మొదటి 1-కి ప్రతిదీకు 0-4-0లు. తక్కతినీ 0-5-0 కాని నాలుగు చదరములు పంపిన ప్రతిపోటీదారు రుసుము లేకుండా నే ఉచితముగా ఒక చదరము పంపవచ్చును.

యీ పజిలులోనున్న ఆక్షరంకొడు, మాపన్న తెల్లకొగిత ములమీద మార్చునీ, పంపవచ్చును. అచ్చుకూపపులు కావలసినవారు ఆరు స్టాంపు పంపిన 12 కూపనులు పంపబడును యీ పజిలు పోటీపరీక్షలో సర్వవాగ్యులు మే జేజలీ యూపజిలు నీలుఅప్పరు నెం. 3 పజిలు 1-4-41 తెలుగుతల్లిలో ప్రకటించబడును కజిల్లు మనిషా ర్డర్లు ఈక్రింది అడ్రసుకు పంపవలెను, జవాబుకు 0-1-6 స్టేజిలిన్ని పంపవలెను.

ఆధారములు (అడ్డము)

1 సమస్యాపూరణములో 'ఇది' అత్యవసరము, (3) స్నేహాన్ని బట్టి 'ఇది' వుంటుంది (6) ఇది ఒకరకమైన ఆట (8) ఈకోటల్లో నివసించే ... డు నాటకాలు అంతా '—' కట్టివేసుకేను. (10) అది, అంతమూలేనిది (11) ఇవిఎక్కువగా వుంటె దొంగల స్వరము తప్పదు (15) హత్య జరగటానికి తరచుగా 'ఇదే' కారణము (16) ఒక వాయిద్యము (18) మనసు కుట్టుగా తను ఇక్కడే కొరకును (21) ఇది సరిషితో విస్తైనమాట్ల కలుగచేస్తుంది (22) దక్షిణాదిలో సుప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రము (23) '—' పైనాంధ్రసినిమాను సాధారణంగావుండును (24) తకతక (25) ఇంటిలోపుట్టి, ఇంటిలో పెరిగి. ఇంటిలో వేక్కలు స్తాము

ఆధారములు (నిలువు)

(1) మానవజాతికైన ప్రతివాడికి 'ఇది' తప్పకుండా వుంటుంది (2) ఇదియేలేనిదో సేమ్యం వెనలకొరకు పాటుబడపాదకమేమి? (4) కొలను (5) దీనికొరకే కొందరు ధైర్యాన్ని పూజిస్తారు (7) "మీరిక్కడనుండి క్రిందికిరచ్చు" అనే అరము చెప్పమాటకు తలక్రిందులు (9) దీనిమీద నీళ్ళలో ప్రయాణము చేస్తారు (11) ఒక్క జంతువు (12) ఇటువంటివాడు ఈపోటీలలో పాల్గొనడు (13) కర్యసాఫల్యానికి తక్కినవాటితో పాటు 'ఇది' కూడావుండాలి (14) రాత్రిళ్లు వేటకుబయలుదేరును (17) సుగము అను అర్థమువచ్చేమాటకు తలక్రిందులు (19) ఉత్తరహిందూస్థానములోని ఒకనది (20) స్వర్గము తెలియని వ్యక్తి—కలగూరగంప.

మేనేజరు: భాగ్యనగర పజిల్సు,
Opp రైల్వేస్టేషను, సికింద్రాబాదు-దక్కన్

లేదా ప్రతిచోట ఏజంట్లుకొవాలి నైజాము రాష్ట్రము నందంతట "తెలుగుతల్లి" పత్రికసునూ ఏజంటుకొనాలి.

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥ర ఫాల్గుణ బ॥ ౪

సోమవారము

హితవాక్యము

రాజా వేంకటరామారెడ్డి బహద్దరు గారు సర్వజనమాన్యులు. అన్నిమతాల వారికిని అన్ని వర్గాలవారికిని సమాన ప్రీతి పాత్రులు. వయోవృద్ధులు. అఖండానుభవ సంపన్నులు. విజ్ఞులు. ౫౫సంవత్సరాలు ఏకథాటిగా ప్రభుత్వోద్యోగము చేసినారు. అన్నిజిల్లాలలోను ఉద్యోగము నిర్వహించినారు. రాష్ట్రములోని అన్ని భాషలను నేర్చినారు. ప్రభువులకును ప్రజలకును సమానముగా కావలసినవారు. నిష్కల్మష హృదయులు. ప్రభుభక్తి పరాయణులు. అట్టివారిమాటలు అందరికిని పథ్యమైయుండుటలో చిత్రమేమియు లేదు.

గతవారము మహబూబునగరులోని బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయ శంకుస్థాపన వారి సిద్ధహస్తముచేత కావింపబడినది. సిద్ధహస్తమనుట యెందుకనగా, వారు ప్రారంభించిన యేకార్యముకూడ ఇంతవరకు విఘ్నముపొందలేదు. రెడ్డివిద్యార్థిగృహము, బాలికల ఉన్నతపాఠశాల, బాలికల వసతిగృహము వీరి పర్యాలోకనములోనే సిద్ధమై వృద్ధిపొందుచు వచ్చినవి.

మహబూబునగరు గ్రంథాలయసభలో శ్రీరెడ్డిగారు ప్రస్తుత దేశీయపరిస్థితులనుగురించి ముచ్చటించిరి. ఈమధ్య మతకల్లోలా లెక్కువైనవని వారుతమ విచారమును వెల్లడించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు కల్లోలములను నిరోధించి శాంతిని కాపాడుటలో ముఖ్యబాధ్యతవహించినవారుగా నుండవలెనని సెలవిచ్చిరి అధికారులు న్యాయమును, సత్యమును అవలంబించి ఏవర్గపక్షపాతమును లేనివారుగా ఉండినచో ఏకల్లోలాలును కలుగజాలవని శ్రీరెడ్డిగారి అభిప్రాయముగా కనబడుచున్నది. ఈమతకల్లోల రోగనిదానమును తెల్పుటకు శ్రీరెడ్డిగారికి అన్నివిధాలా అధికారముకలదు. శ్రీవారుచేసిన ౫౫ఏండ్లఉద్యోగ కాలములో వారెచ్చటెచ్చట ఉద్యోగము చేసిరో అచ్చటచ్చట శాంతిని బాగుగా కాపాడినారని వారి జీవితచరిత్రను చదివిన ఆంధ్రులకందరకును బాగుగా తెలియను. హైద్రాబాదు నగరములో వారు సుమారు ౧౫ఏండ్లు కొత్వాలు పదవిపై ఉద్యోగముచేసిరి. ఆకాలములో ఒక్కనాడుకూడ నగరమందు మత కలహము కలిగియుండలేదు. అది సామాన్యవిషయము గాదు. వారికాలములో కలహములకు అవకాశము లేకుండెనని చెప్పజాలము. కొన్నిమారులు అట్టిపరిస్థితులేర్పడు సూచనలు కనబడగానే వారు జాగరూకతతో, చాకచక్యములో వాటిని సంభవింపకుండ జేసిరి. వారుఅమీనుగా నుండుకాలములోకూడ వారి తాలూకాలలో హిందూముస్లిం సంఘర్షణ లేర్పడు సూచనలు కలిగినప్పుడు వారు శ్రద్ధతో శ్రమచేసి ఉభయవర్గాలకును మైత్రినికలిగించిరి. అట్టి అనుభవజ్ఞులైన ఉద్యోగులుచెప్పిన వాక్యాలవిలువచాల హెచ్చు. ఉద్యోగులపై వారు గొప్పభారముంచినారు. అది సమంజసమే. ఉద్యోగులు శ్రీవారు సెలవిచ్చినట్లుగా న్యాయబుద్ధి కలిగి, నిష్పక్షపాతము కలవారైయుండురేని మతకల్లోలాలకు అవకాశములు చాలతక్కువగానుండును.

ఉద్యోగులు ప్రజలసేవకులు అనిశ్రీవారు సెలవిచ్చినారు. ఇందేమాత్రమును అతిశయోక్తి లేదు. ఆభావన యుద్యోగులందరిలో — చిన్నవారిలోను పెద్దవారిలోను— బాగుగా ప్రబలవలెను. ఉద్యోగులు, ప్రజలుతరుచుగా కలియుచుండవలెను అనియు రెడ్డిగారు సెలవిచ్చినారు. శ్రీరెడ్డిగారు పట్టుపీతాంబరాల వారిని, గొంగడివారిని, మోటార్లవారిని, ఎద్దులబండ్లవారిని దగ్గరకుతీసినారు. బీదవారల నిరసింపలేదు. పెద్దవారికి గౌరవలోపము కలిగించలేదు. గొప్పపోలీసు ఉద్యోగులైనను అతిదరిద్రులకుకూడ అతిసులభముగా దర్శనమిచ్చి వారిమనవిని శ్రద్ధతోవిని వారికి న్యాయముచే ప్రసాదించుచుండిరి. అందుచేత ఎటువంటి వాడైనను శ్రీరెడ్డిగారి సన్నిధిలోకి వెళ్ళుచుండిరి. ఇతరాధికారులును అదేవిధముగా ప్రజలను ఆదరించితే ప్రజలువారిదగ్గరికి పోనతటిమూర్ఖులుకారు.

రాజాబహద్దరుగారు సెలవిచ్చిన వాక్యాలు ఎక్కువగా అధికారులకే సంబంధించినవికాన అధికారులైనవారు వారి హితవాక్యాలను దృష్టిలో నుంచుకొని శ్రీరెడ్డిగారివలెనే సర్వజనప్రియులై కీర్తి నిగడించి దేశసేవను, ప్రభుసేవను బాగుగా చేయుదురుగాక.

బెంగాలు ప్రధానిపై మానసష్టం దావాకొరకు నోటీసు

కలకత్తా చీపుప్రెసిడెన్సీ మెజస్ట్రేటు ఉత్తరువు

కలకత్తా, మార్చి౧౪

బెంగాలు పధాని గౌ॥ఏ కె. ఫజులులహక్కుగారు బెంగాలుశాసనశాసభ్యులలో చేసిన ప్రకటనలో బెంగాలుహిందూశాసనసభ్యులు వందకి మానభంగంకలిగేటట్టి మాటలుప్రయోగించారని ఆనంతరము కలకత్తాపత్రికలలో మార్చి౫వ తేది ప్రచురించబడినవి అద్వోకేటు పి యన్. ముఖర్జీగారుబెంగాలుప్రధానిమీద కలకత్తాఛీఫుప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ఒకఫిర్యాదు దాఖలుచేసిరి దానిమీద మేజిస్ట్రేటుగారు హక్కుగారికినోటీసు స్వయముగాగాని ప్లీడరుద్వారాగాని హాజరై వారెందుకు నేరముచేయరాదో సమాధానంచెప్పుకోవలసినదిగాకోరిరి.

కేసుమార్చి౧౭కు వాయిదావేసిరి. ఈఫిర్యాదు పైతిప్పరువుచేసే సమయంలో కోర్టుఅంతా వకీళ్లతోను, జనంతోను క్రిక్కిరిసియుండెను

తాయిలాండు ఇండోచైనాలకు ఒడంబడికకుదురుట

ఆసియాఖండపు తూర్పుకొనపరిస్థితులు

ఆసియాఖండపుతూర్పుకొనలో జపానుచర్యలచే ఇంకముందరకిని జాగ్రత్తకలిగియుండవలెననిపించుచున్నది. తాయిలాండు (ఫ్రెంచిఇండోచైనాల వివాదంవిషయంలో జపానువారు మధ్యవర్తులై చేసినసూచనలలో ప్రధానాంశములన్నింటికిని తాయిలాండు, ఫ్రెంచిప్రభుత్వములు మార్చి ౬ వతేదివాటికి అంగీకరించినవి. ఇక చిల్లర అంశములనుగూర్చి రాయభారములుజరుగవలెను. ఈఒడంబడికకుదిరినసగతి తాయిలాండుకువాద్దనేవేలను అవలనుండే తాయిలాండుసేనలకును ఫ్రెంచిసేనలకును తెలియజేయబడినది అందువలయుద్ధమునుఆపియుంచుటకై ఒప్పుకొనబడినది మార్చి ౭ వతేదివారితో ఆంతిమైనను ఆయుధముతో కలియబడి పోరాడుకొను పరిస్థితుల పూర్వపరిస్థితులు ఇప్పుడుతగ్గును ఎవరోఒకపక్షమువారు తిరస్కరించేఉద్దేశ్యము కలదని కొంతమంది పోరాడవలెనుచేయబడినది ఆసియాఖండపు తూర్పుప్రాంతంలో (ఫ్రెంచినాశాగకమిప్పుడు కృషిచేయుబడినది (ఫ్రెంచిప్రభుత్వమువారు జపానుసూచనలను అంగీకరించుట్లు అర్థముచేసేవారు ఇందువల్ల తాయిలాండు ఇండోచైనాలవివాద ముపూర్తియైనను. ఆసియాఖండపు తూర్పుప్రాంతములో శాంతి నిర్ణయమైనటికాలేదని కొందరుచెప్పుచున్నారు కారణమేమనగా జపానువారి కృషివల్ల జపానుసేనలు మలయా, బర్మా అసరిహద్దువరకు రాగలరనుకున్నారు అందువల్ల బ్రిటిషువారు ఆప్రాంతంలో తమసామ్రాజ్యభాగాల రక్షణకై జాగ్రత్తపడుచున్నారు

౧౦౦ జపానుయుద్ధనౌకలు మార్చి ౫ వతేదిలోపల దక్షిణచైనాలోని ద్వీపసముదాయము చేరినట్లు వార్తవచ్చినది అట్లుచేరినవి టిలో కొన్ని దక్షిణపసిఫిక సముద్రప్రాంతానికి పోయినవి

జపానుసేనలు కొన్ని ఇండోచైనాసరిహద్దునుండి ౨౦ మైళ్ళదూరంలోనుండే టూన్యకే అను సముద్రశాఖలోనుండే పాకాయిని మార్చి ౪ వతేదివేకువన ఆక్రమించినవి. పాకాయికి తూర్పునుండే ముఖ్యస్థలములనుకూడ ఆక్రమించినవి. ఆగష్టు వ సంవత్సరంలో జపానుసేనలిట్లే దక్షిణచైనాలోని క్వాంగ్సీరాష్ట్రంలోకి పోయి ౧౯౪౦ లో మరలఖాళీచేసియుండెను. అప్పటినుండి మరలజపానుతో పోరాడుచున్న చైనీయప్రభుత్వానికి పాకాయిమీదుగా క్వాంగ్సీరాష్ట్రంలోగుండా సహాయముపోవుచుండెను అందువల్ల అట్లుపోయుమును పోకుండచేయుటకై మరలఇప్పుడు జపానుసేనలువచ్చి దిగినవి. వాంగ్‌చిఙ్‌దగ్గర సేనలనుదించుటకు యత్నించుచుండిన ఒకజపానీయయుద్ధనౌక చైనీయుల ఫిరంగులప్రయోగముచేమార్చి ౪ వతేదివేకువజాముననుంచి వేయబడినది. ౧౯౪౦ వసంవత్సరంలో ఈవిధముగా ౧౯ జపానీయనావలు చైనీయులచే ముంచివేయబడినవి, ౧౫ జపానీయనావలు చెడగొట్టబడినవి.

బర్మాలో బ్రిటిషువారికిసహాయంగా చైనాసేనలుపంపబడియున్నట్లు ఒకవదంతిలేచెను జపానులోని బ్రిటిషురాయబారియగు సర్ రాబర్టుక్రెయిగీగారు అది అసత్యమనిమార్చి ౪ వతేదిన జపానీయవిదేశాంగశాఖ కేఉపమంత్రికి తెల్పినారు. అట్లు బర్మాలోకి చైనీయసేనలను రప్పించుటకు రహస్యసంధిఏదియును బ్రిటనుచైనాలమధ్య ఏర్పడియుండలేదనిఖూడవారుచెప్పిరి. ఐతే లోకికప్పోదలచినచైనీయులు ఇకమీద చైనాప్రభుత్వ విదేశాంగశాఖనుండిగాని, చైనాలోని బ్రిటిషురాయబారి కార్యాలయమునుండిగాని అనుమతిపత్రాలు పొందవలెనని చైనాప్రభుత్వమువారు ఆజ్ఞాపించినారు.

చైనాప్రధానకరము చంకింగులో జాతీయ ప్రజలరాజకీయసభలో మార్చి ౬వతేదిన మార్షల్ చియాంగ్ కాయిషేక్‌గారుపన్యసించుచు రష్యా, అమెరికా, బ్రిటను, చైనాయొక్క ఎట్టివిధానమును సమర్థించినను జపానుప్రతిఘటనకు అటంకము కలిగించుననిచెప్పిరి, చైనా ప్రభుత్వఆర్థికమంత్రి కార్యదర్శియగు ఏ టి. చెంగ్‌గారు మార్చి ౫వతేదిన రంగూనులో పత్రికావిలేఖరులతో సంభాషించుచు చైనా జపానులయుద్ధము యుద్ధరంగంలోకంటె ఆర్థికరంగంలోనే తేలునని చెప్పిరి. వాలగేండ్ల యుద్ధమైనా చైనా పసపత బ్రిటను, అమెరికా రష్యాల సాయకట్టిగానున్నదనిరి.

జపానువిదేశాంగమంత్రి మాత్సుఓకాగారు ఫిబ్రవరి ౨౪వతేది చర్చిలుగారికి పంపినటిసందేశములో జపానువారు శాంతికిపాటుపడగలరని తెలిపియుండిరి. దానివిషయంలో బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తమకు జర్మనీతోజరుగుచుండేయుద్ధంలో జపాను మధ్యవర్తిత్వముచేయునని అర్థంచేసుకొనిరి. అదిజపాను అభిప్రాయముకాదని మాత్సుఓకాగారిదివరలో ప్రకటించిరి, దానివిషయంలోనే కలిగినపొరపాటు అభిప్రాయములతొలగించుటకై అందులో జపానురాయబారి మార్చి ౪వతేదినరాత్రి బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిల్‌గారితో సంభాషించి, మత్సుఓకానుండి వచ్చిన సందేశమునుఇచ్చిరి.

ఆస్ట్రేలియాప్రధాని మెంజీస్‌గారు గతవారంలో లండనులోఉపన్యసించుచు, ఆసియాఖండపుతూర్పుప్రాంతంలో శాంతంగానరిష్కారం కాజాలనిచిక్కేమి ఉదయించలేదని చెప్పియుండిరికదా! ఇదిజపానును సంతృప్తిపరచజాలుట మెత్తదనమునిపించుచున్నదని ఆక్షేపించినారు. అందుపై మెంజీస్‌గారు మార్చి౫వతేదిన అట్టిమెత్తదనముతోనుద్దేశించిన అభిప్రాయము మెంతమాత్రము కాదనివారు మెంజీస్‌గారికింతక్రము మార్చి౪వతేదిన ఆస్ట్రేలియాలోని జపానురాయబారి మెంజీస్‌గారి ప్రకటనచాలాబాగున్నది. అందులోచెప్పినప్రకారము ఆస్ట్రేలియాజపానులు పరస్పరగౌరవముతో ఒకఒడంబడికచేసుకొనవలెనని చెప్పుటవల్లకలిగినది.

భారత శాసనసభ

ఉపయెన్నికలలో కాంగ్రెసు విజయము

కాశి, మార్చి౫:

భారతశాసనసభకు బెనారెసు- గోరఖ్పూరు నియోజకవర్గమునుంచి జరిగిన ఉపయెన్నికలలో కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి శ్రీదనాలుగారు గెలిచినట్లు ప్రకటించిరి. వారికి ౭,౫౦౨వోట్లువచ్చినవి, రాయబహదూరుమధురాదనసాహుగారికి౯౭౭, రామరతన్‌గుప్తగారికి౭, సుఖరాంగారికి౪వచ్చినవి, ౨౩వోట్లుపనికిరాలేదు మొత్తంవోట్లు౭౩౩౬,

---

గోపాలుపేట సంస్థానపు అవకతవకలు

(స్వ-వి)

ఈసంస్థానములో హిందీపాఠశాల రాతీగా ప్రోత్సహమువల్ల జరుపబడుచుండెను విద్యార్థులు ౨౫ వరకుండిరి-కొందరు ప్రాథమికమధ్యమపరీక్షలుకూడ నిచ్చినవారుండిరి తాలుక్దారుగారుపాఠశాలనాపినారు-

ఇచ్చటఒకగ్రంథాలయము స్థాపించికొందరు జ్ఞానులు కొన్నిపత్రికలను తెప్పించి చదువుచుండిరి, ఒక సమావేశము గ్రంథాలయమునందు జరుగుటమాని ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుకు సంబంధించగలదని ఆపి వేసిరి.

క్రొత్తపాఠశాల అమర్చబడింది పూర్వపురీతిగానే ప్రాథమికపాఠశాల లేర్పాటుచేసినారు, ఇందులోఆయుధవ, ఆరవతరగతిప్యాసుఅయినవారే టీచర్లుగానపనిచేయుచున్నారు మాధ్యమిక పాఠశాల ఎప్పుడు ఏర్పాటుగునో?

నిజాంరాష్ట్రపద్మశాలియువజన సంఘం

హైదరాబాదు మార్చి ౧౪

"అఖిలభారత పద్మశాలియుకార్యాధ్యక్షులైన శ్రీయుత గుంటకసరస్వయ్యపంతులుగారి ధర్మపత్ని (౯-౩-౧౯౪౧) ఆకాలమరణమునకు ఈ సంఘమువారు అపరిమితమైన దుఃఖమువెల్లడించుచు, పద్మశాలిజాతీయులకు వారికిలోమగల మృత్యుకు పరమాత్ముడు శాంతిప్రసాదించుగాక మరియు శ్రీవారికిగలిగిన భార్యావియోగదుఃఖమును పరమేశ్వరుడుతొలగించి సహనశక్తినొసంగుగాకయని సీసంఘమువారు నిరంతరము ప్రార్థించుచున్నారు" అనుతీర్మానము నిజాంరాష్ట్రపద్మశాలి యువజనసంఘమువారిచే చేయబడినది.

పతాకవందనము

హైదరాబాదు మార్చి ౧౪

కాచిగూడెం ఆర్యసమాజంలో నిన్నగురువారం ఉదయము ౯ గంటలకు శ్రీ-ప. దత్తగారు ధ్వజారోహణంచేసిరి. శ్రీ.ప.శేర్‌సింగుగారు కేశవు మెమోరియల్ స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయుడు గారి ఉపన్యాసమునిచ్చెను. తరువాత సమయమున వృందముసామ్రాట్ పండితవరేంద్రజీగారు "ఓంపతాకవందనముచేసిరి.

ఇంతవరకు కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహోద్యమపు నడక

దేశంమొత్తంమీద ౪౨౪౯ అరెస్టులు

రెండులక్షలకుపైగా జుర్మానాలు

ఇంతవరకు కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహోద్యములో దేశమంతటను అరెస్టయినవారిసంఖ్య ౪,౨౪౯ అనియు సత్యాగ్రహులకువిధింపబడిన జుర్మానాల మొత్తము రు.౨,౦౯,౬౬౨ అనియు అఖిలభారత కాంగ్రెసుపరిషత్తు కార్యాలయానికి వేరువేరు రాష్ట్రములనుండి చేరినవివరాలవల్ల తెలియుచున్నది- ఈఅరెస్టుల మొత్తములోగాని, జుర్మానాల మొత్తములోగాని పంజాబురాష్ట్రంలో అరెస్టయినవారిసంఖ్యయు, అక్కడవిధింపబడిన జుర్మానాలమొత్తమును చేర్చబడలేదు- అక్కడివివరాలు ఇంకను తెలియరాలేదు-

అరెస్టయిన సత్యాగ్రహులసంఖ్యనుబట్టిచూడగా, సంయుక్తరాష్ట్రము మొట్టమొదటిదగును-

ఆతరువాతి మధ్యభాగంపరకి అక్కడ అరెస్టయినవారిసంఖ్య ౧,౪౯౫-జుర్మానాల మొత్తమునుబట్టిచూచినచో ఆంధ్రదేశము మొట్టమొదటిదగును-అక్కడిసత్యాగ్రహులకు విధింపబడిన జుర్మానాల మొత్తము రు౭౬,౫౩౩-

వివరములు

ఏయేరాష్ట్రములలో యెన్నిఅరెస్టులు జరిగినవో యెంతజుర్మానాలు విధింపబడినవో ఈక్రింద తెలుపబడినది-

రాష్ట్రము	అరెస్టులు	జుర్మానాలు రూపాయిలు
అజ్మీరు	౧౦	౫౬౫
ఆంధ్ర	౯౯౨	౭౬,౫౩౩
అస్సాము	౧౭౬	౩,౧౪౫
బెంగాలు	౩౯	౩,౬౨౫
బీహారు	౨౮౨	౪, ౩౪౦
బొంబాయి	౪౭	సమాచారం అందలేదు
ఢిల్లీ	౩౯	౨౦౫౦
గుజరాతు	౨౯౬	౬,౧౫౦
కర్ణాటక	౨౧౭	౫,౩౯౫
కేరళ	౭౦	౫౪౦౦
మహాకోసల	౧౩౭	౧౦౩౦౨
మహారాష్ట్ర	౨౨౧	౧౯౧౫
నాగపూర్	౨౧	౫౨౧౫
వాయవ్య సరిహద్దు రాష్ట్రము	౨ ఇప్పుడు విడుదలైరి.	ఏమిలేదు
తమిళనాడు	౮౨౮	౨౯,౦౩౦
సంయుక్త రాష్ట్రము	౧,౪౯౫	౩౯,౦౦౦
ఉత్కళ	౩౧౫	౯,౫౩౨
సింధు	౧౨౩	౭,౧౭౬
మొత్తము	౪,౨౪౯	౨౦౯,౬౬౨

అయోధ్యరాజా విజయము

లక్నో, మార్చి౹౫.

ఫైజాబాదుమహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గము నుంచిభారతశాసనసభ ఉపయెన్నికలో అయోధ్య రాజాగారు గెల్చిరి. ప్రత్యర్థికాంగ్రెసుఅభ్యర్థి గోపాలనారాయణ సాక్సేనా గారు ౧౫౧౧వోట్లు తేడాతోఓడిపోయిరి.

అయోధ్యరాజాగారికి ౩౬౦౮ వోట్లు, సాక్సేనా గారికి ౩౪౫౭వోట్లువచ్చినవి ౮౧౨వోట్లు పనికిరాలేదు—

కాంగ్రెసేతరులకు అనుమతి

కలకత్తా మార్చి౹౫.

"ఇదివరలో కాంగ్రెసుసభ్యులు కాని వారు కూడాఇప్పుడు కాంగ్రెసువిధానాన్ని అంగీకరించి సామాన్యసభ్యులుగా చేరేటట్లయితే, వారుసత్యాగ్రహంచేయుటకు అభ్యంతరంలేదు" అని మహాత్మాగాంధీగారికార్యదర్శిఅయిన మహాదేవదేశాయిగారు బెంగాల్ రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘానికివ్రాసిన లేఖ తెలియచేసినారు

కాంగ్రెసుసభ్యులు గావుండుటకు నిరాకరించినవారిని సత్యాగ్రహులుగా చేర్చుకొనవచ్చునా అని, నిర్బంధాజ్ఞలలో వున్నవారు సత్యాగ్రహం చెయ్యవచ్చునా అని బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘంవారు గాంధీజీకివ్రాసిరి, నిర్బంధాజ్ఞలలో వున్నవారు సత్యాగ్రహంచేస్తే ఆజ్ఞ ఉల్లంఘించినందుకే కేసులు మోపుదురుగాని సత్యాగ్రహం చేసినట్లుగా కేసులుమోపరనికూడా గాంధీజీకి సూచనచేసిరి ఇందుపైన మహాదేవదేశాయిగారి వద్దనుంచిసమాధానంవచ్చింది,

నిర్బంధంలోవున్నవారు సత్యాగ్రహం చేయరాదని దేశాయిగారిఉత్తరంలో తెలియచేయబడినది.

బ్రిటనులో కోడిగ్రుడ్ల తగ్గుదల

బ్రిటనుకు యుద్ధానికై మరికొన్ని నావలు కావలసివచ్చినందువల్ల ఓడలలో తెప్పించబడే కొన్ని సరకులను ఇకమీదట తెప్పించుటకు వీలుండదు కాబట్టి, పందిమాంసమును, కోడిగ్రుడ్లను ఇకమీద తక్కువగావాడవలసియుండునని బ్రిటిషు పార్లమెంటుకామన్సుసభలో మార్చి ౬ వ తేదిన వ్యవసాయశాఖామంత్రి ఆర్. యస్. హడ్సన్ గారుసూచించిరి.

కాంగ్రెసుసత్యాగ్రహము

బ్రిటిషుపార్లమెంటులో అమెరీగారికి సవాలు

మార్చి ౬ వ తేదిన బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో ఇండియామంత్రియగు యల్.యస్. అమెరీగారు ఒకప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు, ఆయిదుగురు ప్రధానులతోసహా ౨౫ మందిపూర్వ మంత్రులు శిక్షననుభవించుచున్నారనియు, ఇద్దరుమాజీప్రధానులతోసహా ౦ మందిమాజీమంత్రులు అరెస్టుఅయియున్నారనియు చెప్పిరి. వీరలందరును భారతదేశంలో ఓటుహక్కుగలవారలచే ఎన్నుకొనబడినవారలు కాబట్టి, ఇట్టివారలను బంధించుటవల్ల అపఖ్యాతికలుగునుగనుక దీనినితప్పించుట కేమియత్నముచేయుచున్నారని సోరెన్సను అను లేబర్ పార్టీసభ్యుడు ఆమెరీగారినడిగెను. అందుకుఆమెరీగారు ఆమంత్రులందరును శాసనవిరుద్ధమైనచర్యలను చేసినందువల్ల అరెస్టు చేయబడినారనియు ప్రజలువారలను ఎన్నుకొనినవారను కారణంచే అట్టిశాసనవిరుద్ధచర్యలఫలితమును తప్పించవీలులేదనియు చెప్పిరి.

సర్దారుసంపూర్ణసింగుగారికి మరలఅనుమతి

పంజాబు అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసుపార్టీకి నాయకుడైన సర్దారు సంపూర్ణసింగుగారిదివరకు వకసారి సత్యాగ్రహంచేసిరి. అప్పుడుసింగుగారిమీద కేసుచేసినపుడు జిల్లామేజస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణజరిగినప్పుడు సింగుగారొక స్టేటుమెంటునిచ్చిరి. దానిమీద మౌలానా అబుల్కలాంఆజాదుగారు సింగుగారిని అసెంబ్లీకాంగ్రెసుపార్టీ నాయకత్వంనుంచితొలగించిరి. సింగుగారీమధ్య వర్ధావెళ్లి గాంధిమహాత్మునితో మాట్లాడిరి. సింగుగారుమరలసత్యాగ్రహంచేయుటకు మహాత్ముడు అనుమతినిచ్చినాడు—సింగుగారు మరలవకసారి వర్ధావెళ్లి మహాత్మునితో మాట్లాడుదురు. ఆటుతరువాత వారే సత్యాగ్రహంచేస్తారు.

జబ్బుగావున్నవారు సత్యాగ్రహం చెయ్యగూడదు

బీహారులో ఇదివరకు విద్యాశాఖామంత్రిగావుండిన డాక్టరు సయ్యదుమహమ్మదుగారికిప్పుడు జబ్బుగావున్నది. ఈమార్చినెల రెండవవారంలో తాముసత్యాగ్రహంచేయుటకు అనుమతినీయవలెనని మహమ్మదుగారు మహాత్మునకువ్రాసిరి—"జబ్బుగావున్నవారు సత్యాగ్రహంచేస్తే వారివల్లప్రభుత్వమువారికి చాలావ్యయప్రయాసలు కలుగును. జైయిలులోవీరికి ప్రయాసలుకలుగును— జైయిలులో వీరికి ప్రత్యేకయేర్పాటులను చేయవలసివస్తుంది కనుక జబ్బుగానున్నవారు సత్యాగ్రహంచేయ కూడదు మీకుజబ్బుగావున్నదిగనుక మీరుసత్యాగ్రహంచేయ్యవద్దు మీరు వెంటనే సేవాగ్రామం రావలెను మీకక్కడ బాగుగాచికిత్స, ఉపచారంకూడా జరుగును" అని గాంధిమహాత్ముడు డాక్టరుసయ్యదుమహమ్మదుగారికివ్రాసిరి

ఉద్యోగమునకు రాజీనామా

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు హైస్కూలులో వ్యాయామోపాధ్యాయులు శ్రీ సి. సీతారామయ్య గారు కాంగ్రెసుఆదేశమనుసరించి సత్యాగ్రహముచేయనిశ్చయించి తనఉపాధ్యాయపదవికి హెడ్ మాస్టర్ ద్వారా జిల్లాబోర్డుప్రెసిడెంటుగారికి ౩ రోజుల క్రిందట రాజీనామాపంపిరి—

గతమాసములో ఒకదఫాసత్యాగ్రహముచేసి యరెస్టుగాబడిన విడుదలకాబడిన శ్రీ నారాయణస్వామిచెట్టియారుగారు మరల చెన్నపట్నంలో [illegible] సత్యాగ్రహముచేసిరి కేసులో కొంతకాలముంచి రాత్రి ౫ గంటలకు వదలివేసిరి—

ప్యారీలాల్ గారివిడుదల

నాగపూరు, మార్చి ౬

గాంధిమహాత్ముని కార్యదర్శులలోనొకరు, ఇటీవల కాంగ్రెసుసత్యాగ్రహ సందర్భములో శిక్షితుడైన ప్యారీలాల్ శర్మగారు అనుభవించవలసిన మూడుసెలలశిక్షకాలము పూర్తియైనందున, వారువిడుదలచేయబడిరి. వారువర్ధాకుపోయిరి.

హైదరాబాదు యుద్ధనిధి

హైదరాబాదు (దక్కన్) మార్చి౹౫.

హైదరాబాదుయుద్ధనిధి కార్యనిర్వాహకవర్గము రైట్ ఆనరబిల్ సర్ అక్బర్ హైదరీగారి అధ్యక్షతన జేసినసమావేశమై లండనులోని లార్డు మేయరు నిధికిని, గ్రీసులోనియుద్ధానికి కావలసిన సహాయానికిని చెరియొక వేయిపౌనులనుపంపించుటకు తీర్మానించెను. కొద్దికాలంక్రింద ఈరెండు ఫండ్లకును చెరియొక వేయిపౌనులు పంపబడియుండెను. ఓవర్సీస్ లీగువారికొకటైన ౫౦౦ పౌనులు పంపించుటకు తీర్మానించబడినది—

బెలుచిస్థానమునకు రాజ్యాంగ సంస్కరణ

ముస్లింలీగువారి తీర్మానము ఓడుట ఢిల్లీ అసెంబ్లిలో చర్చఫలితము

క్రొత్తఢిల్లీ, మార్చి౹౫.

ఇక్కడఅసెంబ్లీసభలో నేడు ముస్లింలీగువారు బెలుచిస్థానమునకు రాజ్యాంగసంస్కరణ కావలెనని కోరుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించగా అది ఉదకుసభవారిచే నిరాకరించబడినది ౪౦ వోట్లు ప్రతికూలంగాను, ౧౭ వోట్లుఅనుకూలంగానువచ్చెను. కాంగ్రెసు నేషనలిస్టు పార్టీవారందరును ప్రభుత్వమునకే ఓట్లిచ్చిరి. కాంగ్రెసు పార్టీకిచెందిన యం ఏ బేజిమిగారు ముస్లింలీగునకు వోటిచ్చిరి కాంగ్రెసునేషనలిస్టుపార్టీవారగు యం.యస్. అనేగారుతీర్మానమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు బెలుచిస్థానంకంటె చిన్నప్రదేశంలో బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును ప్రవేశ్యపెట్టవీలగునాయనిరి. ఆప్రదేశంలో రూ ౩౦౦౦౦౦లు వార్షికాదాయమనియు, ఇప్పటికే రూ౧౩౫౦౦౦౦౦లు ఏటేట ఖర్చుఅగుచున్నదనియు, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వముస్థాపించినచో ఇంకనుఖర్చు ఎక్కువకావలదనియు, అందుచేప్రజలపై పన్నులభారము హెచ్చునినియు చెప్పిరి.

కెరోలురాజు తప్పించుకొని పారిపోవుట

రుమేనియాకు మొన్నమొన్నటివరకు రాజాగా నుండిన కెరోలు గారు తనఉంపుడుకత్తెయగు మ్యాడంలుపెస్కుతోకూడ స్పెయినుకుపారిపోయి అక్కడ సెవిల్ హోటల్ అను హోటలులో నుంటుండగా, అక్కడిపోలీసులు కాపలాకాయుచుండిరి. కెరోలుగారుఎన్నిరోజులు స్పెయినుదేశాన్ని వదలిపోవుటకై స్పెయిను ప్రభుత్వముయొక్క అనుజ్ఞను కోరుచుండిరి. కానిఅది దొరకలేదు. ఇట్లుండవారు మార్చి౧౪ తేదిన కాపలాయుండిన పోలీసులనుమోసం చేసి దొంగ ప్యాస్ పోర్టు (దేశమువదలుటకు ప్రభుత్వానుమతిపత్రము) చూపించి అతివేగంగామోటర్లో ఒకకారులోపోర్చుగల్లుకుతనఉంపుడుకత్తెయగు లుపెస్కుతో కూడపోయిరి,

గ్రీసుకు జర్మనీబెదరింపులు

ఈడన్ గారు గ్రీసులో చేరి గ్రీసుప్రధానితోను, ఇతరమంత్రులతోను, గ్రీసు రాజాగారితోను, గ్రీసులోని బ్రిటిషు రాయబారితోను, అమెరికా, టర్కీల రాయబారులతోను మార్చి ౩వ తేదినుండి ౫వ తేదివరకు సంభాషణలుజరిపిరి ఈడన్ గారివెంటవచ్చిన బ్రిటిషుసర్వసేనాధిపతి సర్ జాన్ డిల్ గారు గ్రీసుసైనికాధికారులతోకూడ సంభాషించిరి. ఈ సంభాషణలన్నిటి ఫలితంగా బాల్కనుపరిస్థితిని గురించి బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును గ్రీసుప్రభుత్వమునకును సంపూర్ణమైన ఒడంబడిక కుదిరినట్లు ౫వ తేదిన ప్రకటనచేయబడినది. ౬వ తేదినాడు ఈడన్ గారును డిల్ గారును ఈజిప్టుకు వెళ్లిపోయిరి

గ్రీసుపైకూడ జర్మనీ తన్నుటకు ప్రారంభించినది. ఇప్పటికిని గ్రీసులో జర్మనురాయబారియున్నను. గ్రీసు బ్రిటిషుపక్షాన చేరినందువల్ల గ్రీసు,జర్మనీల సంబంధములు మంచివిగానున్నవని చెప్పవీలులేదు. ఒక జర్మనుఅధికారప్రకటన మార్చి౫వ తేదిన బర్లిను నగరములో విదేశీయపత్రికల ప్రతినిధులకీయబడినది

తిరువాన్కూరు సంస్థానంలో విద్యావంతులు

ఈసారి జనాభాలో ప్రతిశతి ౬౦కి హెచ్చుట

ఇంతవరకు జనాభాలెక్కలను మొదటిసారి జమచేయుట జరిగినది ఇంకనుపరిశీలించవలసియున్నది. ఇప్పటికే చూపగా తిరువాన్కూరు సంస్థానంలో మొత్తంజనంలో విద్యావంతుల సంఖ్య ప్రతిశతి ౪౭నుండి ౬౦కి హెచ్చినట్లు కనపడుచున్నది. మొత్తముజనసంఖ్య జరిగిన ౧౦ ఏండ్లలో ౫౧౦౦౦౦౦నుండి ౬౦౦౦౦౦౦కి హెచ్చినట్లు కనపడుచున్నది

జర్మనుల బాంబులవల్ల బ్రిటిషునగరానికి అగ్నిస్నానము

బ్రిటనులో కార్డిఫ్ అనేనగరంపై మార్చినెల ౩వ తేది రాత్రి జర్మను విమానాలదాడిని మరుసాటిదయము ప్రభుత్వోద్యోగులు వర్ణించుచు "ఈయుద్ధంలో ఇంతవరకుజరిగిన గొప్పదాడులలో ఇదియొకటి" అని చెప్పిరి. పెద్ద కానిస్టేబిలు వర్ణించుచు "ఒక్కపెట్టున మరేపట్టణంమీదగాని అంతకంటెఎక్కువగా చిచ్చుబాంబులను వేసియుండరనుటకు సందేహము" అనిచెప్పిరి. చర్చిలు, చాలాఇళ్లు, కొన్ని అంగళ్లు సర్వనాశనమయ్యెను. ఒక ఆస్పత్రిపై బాంబులుపడినప్పుడు లోపల గాయాలైనవారలకు ఆపరేషనులుచేయబడుచుండెను. కాని ఎవరికిని గాయాలుకాలేదు.

చొప్పదండి 'దొంగజనాభా'

కరీంనగరు నుండి హకీంమహమ్మద్ రూహుల్లాఖురేషీ అనువారు ఒక ఉత్తరాలేఖ నంపినారు. దానికి యాంతీకరణముచేయించి యిందు ప్రకటించుచున్నారు. గోలకొండపత్రికలో ౩౦ ఫర్వర్దివారు చొప్పదండిలో దొంగజనాభా అనుశీర్షికతో ప్రకటితమైనవార్తకు వీరుప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇట్లువ్రాసినారు.

(గమనిక.—అసలు విషయమును మాత్రమే అలంకారాదివర్ణన రహితంగా విలేఖకుడువ్రాసి నాతాగుండెడిది. తెలుగులో వ్రాయించినబాగుండెడిది. ఇదివరలోని విషయమునరియాకాదా అనునదిస్పష్టముచేయకపోయెను, విలేఖకులు సంక్షిప్తముగా విషయమునుగురించి మాత్రమేవ్రాసినచో మేము ప్రకటించగలము. గో. స.)

చొప్పదండి విలేఖరి చొప్పదండిలో మునల్మానులు అబద్ధముగాతమసంఖ్యను ఎక్కువగా చూపించుకొన్నారని వ్రాసినాడు. అతడు దుఃఖముతో పరితపించినాడు. దానినివిచారించుటకును ఆర్యమతవారిఆదరము హిందూజాతియొక్క అభిమానముపొందుటకును ప్రకటించినాడు. చొప్పదండిలో రఖ్బా ౩ లో ౨౧౫ ఇంటిలో మహమ్మదు ఇస్మాయిలు ఉన్నారు. వారియింటిలో పరిగణనకాలములో ౧౩ పేరులు వ్రాయించినారు, విలేఖకునివిచారణలో ౮ ఉండెనట. ఈ ఎక్కువసంఖ్యనువ్రాసిన గొంతుకొట్టదగిన పరిగణకు దెవ్వడుచూపించిన ఈచిత్రమింకనురంగు కెక్కెడిది.

ఈదొంగతనాన్ని పట్టినందుకు "జాతి"అంతయు చంకలెగురవేయుగలదు. ధర్మసంస్థాపనకై "అర్జునుడు" పునర్జన్మనెత్తవలెను.

దర్వేడులో వెంకటరెడ్డిఅను పోలీసు పటేలు పరిగణకుడుగాయుండెను, అతడు ౯౭ మందినిఎక్కువవ్రాసినాడు. మరియు భట్టు రంగయ్య ౭౫ మందినిఎక్కువవ్రాసినాడు. మాలిపటేలు నారాయణరావు ౧౦౫ మందినిపంపెను. వెంకటరావు మాలీపటేలు ౨౦ మందినిపంపెను. ఈనలుగురు పెంచినదానిలో చొప్పదండిలో పెరిగిన ౯ మంది మునల్మానుల హెచ్చునంఖ్యవచ్చినది. పవార్ మొహల్లాలో ౮ మునల్మానులను ధేడులలో వ్రాసినారు. హిందీరానివారు హిందీవచ్చునని వ్రాసినారు, ఒకనికిరెండింట్లుంటే రెంటిలోను తనవారిలెక్క వ్రాయించినారు. మాదిగవారిని విష్ణుమతములో చేర్చినారు. చిన్నకులాలవారిని బ్రాహ్మణులలో చేర్చినారు. ఇట్టివెన్నైనను నేను ఋజువుచేయగలను".

—

ఆసిఫాబాదు

గోండులగోడు

(స్వ. వి.)

పోలిసులింతకుపూర్వము గోండులగోడునుగూర్చినవిషయములను గ్రహించియేయుందురు. తము పరిజర్గినవిషయములేవియు పత్రికాముఖమున కంఠించువారే అయినందువలన బహుశా పెక్కురకు తెలియకుండవచ్చును గోండులపైనేరారోపణగావింపబడి కొందరుగోండులు అరెస్టుగావింపబడి రిమాండ్ జేల్ లోనుంచబడిరి. కానికేసు సెషన్సులో కమిటిఅయినందువలన హన్మకొండ సెషన్సుజడ్జిగారేస్వయం ఆసిఫాబాద కరుదెంచికొందరకు విడదలాపత్రమును ప్రసాదించియుండిరి. ఆతరువాత తతిమ్మగోండులవిషయములో కార్యాయిజరిగినందులకు గానబక్కొక్క సంవత్సర పశిక్ష ప్రసాదింపబడియుండినను పైఅధికారులవారు దయాధర్మంభయాధర్తియన్నట్లు తక్కినవారిని కూడావదలవేసి దాదాపు ౧౫ రోజులుకొవచ్చినవి అందరుతమతమయిండ్లకువిచ్చేసినారు.

ఆసందర్భమున ముంతజమ్‌పోలీస్ నాయబ్జిల్లాఆదిలాబాదముస్తజక్ లో పర్కేర్‌పైనియమింపబడినారు.

— —

జనపరిగణనము బలవంతముగవుర్దులో వ్రాయించుట

అత్మ్కపురం, ఫర్వర్ది-౨౮.

సిరిసిల్లాతాలుకలో హాల్కా గంభీరావుపేటగిర్దావరుమర్ధుంఘనూరి అంతావుర్దులోవ్రాయించటూని షుమారు కునిందాలనుబాధించెను. షుమారుకునిందాలందరు క్షైత్యులైయుండిరి. వారికివుర్దురాదు వుర్దురానందున తెలుగులోవ్రాసిరి. తెలుగుపేర్లుకొట్టించి వుర్దులో వ్రాయించిరి అయ్యామాకువుర్దురాదని మహారుకునిందాలు మొరపెట్టుకొంరి గిర్దావరుగారొక వుపాయము చెప్పెనదెడి. బడిపిల్లలలోకొందరు తురకలచేరివారికి ప్రతిషుమారుకునిందా ఒకరూపాయియిచ్చి వ్రాయించిరి వ్రాసేవారికి తెలుగురాదు, చెప్పేవారికివుర్దురాదు. తల్లకిందులవ్రాతలుగూడ జరిగినవి గిర్దావరుగారి వింతచర్యలకు క్షైత్యులుఆశ్చర్యపడిరి ఏమితోచక దక్షిణచెల్లించి ఒడిపిల్లలచేవ్రాయించుకొనిరి.

సిరిపిల్ల ఆర్యసమాజము

శ్రీసత్యకుమారుసిద్ధాంతరత్న ఆర్యసమాజప్రచారకులుశాంతముగా పట్టుదలతోపనిచేయుచున్నారు. స్థానిక నాయకులు విద్యావంతులు వకీల్లు ఎవరునుశ్రద్ధతీసుకొనుటలేరు. ప్రతిశుక్రవారము సత్సంగము నవయువకులకు ప్రోత్సాహము కలుగజేయుచున్నారు ఆచిరకాలములో నరేంద్రజీ గారివాక్యవిందు ఆర్యసమాజము స్థాపించబూనినారు నవయువకులుఅత్యుత్సాహముతో సర్వలోపాల్గొని తమవిశ్వాసమును తెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు

యస్. భూపతిరెడ్డి

—

మోటర్ ప్రమాదం డ్రైవర్ మరణం

[స్వ.వి.]మహబూబునగర్ ౯-౨-[illegible]

ఖాజామెటారుఖాన్ది కొత్తకోటనుండి మహబూబునగరమునకు ప్యాసింజర్లను తీసుకొని వచ్చుచుండగా రాజనగరమునుండి వనపర్తికోటలోనికి డీకొని ఒకడ్రైవరు చనిపోయినాడు. క్లీనర్ కు గాయములైనవి. ప్యాసింజర్లకు అపాయకరమైనదెబ్బలుతగిలినవి ఈదుర్ఘటనపేటఉదయం ౧౦గం॥ లకుజరిగినది. రైలుకేవెళ్ళువారు, పోలీసుశాఖవారు, ప్రజలుచూచుటకు వెళ్లిరి, గాయములుతగిలినవారినిఆస్పటాలుకు తెచ్చు ఏర్పాట్లుచేసినారు.

—

మెదకు

బస్సుకండక్టరు కొట్టబడుట

(స్వ-వి)

రెండవఅర్ది బెహ్మన్తేదినాడు సాయంకాలం మెదకునుండి వట్టిగూరంస్టేషనుకువెళ్ళు నెం.౧౧ బస్సుకండక్టరు [illegible]కర్ని గారిని, మెదకు జాగీరుదారుమ్మైన మ.అహమద్ పాషా గారును వారి అనుచరులును కొట్టిరి. అందుకుకారణము ఏమనగా, బస్సు బయలుదేరుటకుపూర్వమే పూర్తిగా నిండిపోవుటచే గాక నిలుచుండుటకైనను అందులో స్థలములేక క్రిక్కిరిసియుండెను. కండక్టరు నిలుచుండిఉన్నవారిని ఎక్కనిచ్చుటకుగూడా వీలులేకుండెను. పైన ఇంకాకొందరు ఎక్కవలసియుండిరి. వారిని కండక్టరువారించెను. అంతగా వాగ్వాదము ప్రారంభముకాగా ప్యాసింజరులలో ఒకరుగా యుండిన అహమద్ పాషా గారు, కండక్టరునుకొట్టిరి. అతని అనుచరులుగూడాకొట్టిరి. పైగాజాగీరుదారుగారుబస్సుదిగి బస్సులోనివారినందరిని దింపిరి. ఇంతలో ఈసంగతి బస్సుయిన్స్పెక్టరు గారికి తెలుపబడగా వారువచ్చివిరములు తెలుసుకొని కొట్టినవారిపైగాకని, వారిఅనుచరులన్నబహిరంగముగా బస్సులో ఎక్కించిపంపిరి. అసలు యిన్స్పెక్టరు విషయము పై రిపోర్టుచేయుటకే ఇష్టపడలేదు. బలవంతము మీద రిపోర్టుచేశారట. కాని యింతవరకుఫలితం శూన్యం.

రోహిలా యువకుని హత్య

నాంపల్లిలోజాలకింద అబ్దుల్రహిమాన్ అను యువకుని మెదకుఆస్పత్రికి చేర్చిరి. అతని శరీరముపై గాయములుండెను. హత్తిదుప్పులో చుపాకిదెబ్బవల్ల పేగులుచింతగవంకపై బయటపడినవి. అతనికిప్రథమచికిత్సజరిపి హైదరాబాదుయుస్మానియా వైద్యశాలకుపంపిరి. అతడు అక్కడచనిపోయినాడని తెలియుచున్నది. హత్యకు కారణమిట్టిదనిఇంకను చెప్పబడుచున్నది. మెదకులో శేషహాండ్యగోవిందరావుఅనునతడుగలడు. దానికిని మనూరునివాసియగు మాతిక్యారావుగారికిని చిరకాలమునుండిబద్ధవైరమట-కత్తి క్రసాములలో ప్రవీణుడైన అబ్దుల్రహిమాన్ను గోవిందరావుగారు తనవద్ద నౌకరీకి కుదుర్చుకున్నారు ఆస్వామికార్యమునకే అనమ్మకమైనబంటు తననిండుప్రాణములను బలియిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. పోలీసు విచారణ జరుగుచున్నది.

గంభీరావుపేట

మోడెశాలు దుస్థితి

(విలేఖరి)

గంభీరావుపేట జిల్లా కరీంనగర్, తాలూకా సిరిసిల్లలోని ఒక గ్రామము. చారిత్రక చిహ్నముల ననుసరించి చారిత్రక ప్రాముఖ్యత గ్రామమని యూహింపవచ్చును. గ్రామమునకు నలువైపు ల పెద్ద చెరువులు కలవు. దోమలబాధ ఇచ్చట అత్యంతదుర్భరము. ఇచ్చట వైద్యములలో మోడె కాళ్ళ దుస్థితి సర్వసామాన్యముగా గాన నగును. మూలికేవలకుపై శాటికాయబడినటు లు, మతేదియూకూడ ప్రబలియుండును. పాపము సర్కారువారు ఈవ్యాధులన్నిటిని గమనించి, త్రాగుటకు మంచినీళ్ళ బావులు త్రవ్వించి పుణ్యము గట్టుకొనిరి. కాని ప్రజాసామాన్యము మాత్రము ఆబావులనీటిని వుపయోగించిన పాపమున బోలేదు. చెరువునీరు త్రాగుట అనారోగ్యకృత్యమని సర్కారువారు కొంత ప్రబోధము గావించిరి. పైన వర్ణింపబడిన మోడె కాళ్ళ దుస్థితి ఒక్కొక్క సారి శరీరమంతట్రాక అందవికారము కలుగజేయును.

ఇచ్చట వరిపంట ప్రశంసనీయము. ఈసంవత్సరము అకాల వర్షమూలమున పంటలు మహా వైభవముగా జరిగెను. గొల్లవాండ్లు మందసంఖ్య పెరిగినందున, కాపువాండ్లు చేను చెలకలు బాగుగా ఉన్నందున, చాకలి కుమ్మరివాండ్లకే రాలు బలే బాగుగా జరిగినందున, వూరు పెళ్లిళ్లు అప్పగింతలు కట్నకానుకలతో జరిపిరి. ఈపండుగ పూర్తికాగానే "జాజిరి, జాజిరిజజ, దున్నపోతు దున్నపోతుడుక్కు ఎందుకు పన్నవు పశులోడు కాయంది వచ్చేమంటవు" అని ఈసంవత్సరము కాముని పండుగ కనువుకేకుండవచ్చింది. గ్రామమునకు ప్రక్కనుండి మానేరు ప్రవహించును. ఈనదీతీరమున సుమారు ఆరువందల సంవత్సరముల క్రిందట నిర్మింపబడిన శివాలయముగలదు. అందలి శివుడు వేదుగాథ నిద్రాముద్రితుడై యున్నాడు. ఆలయమునెంత నేగోరేలు, మసీదులును లేవు. ప్రయత్నించిన ప్రతిసంవత్సరము నిర్విఘ్నముగా జాతరజరుగవచ్చును. స్థానిక రామాలయ ఉత్సవము జరుగుచున్నది.

ఇచ్చట ఒక మాధ్యమిక పాఠశాలయు, అమీనుకచేరియు, యూనాని వైద్యశాలయు కలవు జనసామాన్యములో విద్యాభిలాష మరియు ప్రబోధము తక్కువ. తెనుగు గ్రంథాలయ మొకటి జేర్చించి రూపుమాపిరియొ. పుస్తకములు వారి ఇంటి క్రొత్తపడ్డినవి. మరల పునరుద్ధరణ ప్రయత్నం కానబడుటలేదు. ప్రతినోమువారం సాధారణముగా సంతజరుగును. ఈకాలాకాలో తాగిన వారే తాళ్ళసన్ను గట్టుదురు. మద్యపాన ఉపయోగము హెచ్చు.

—

సదానందపఠనాలయం వార్షికోత్సవ యత్నములు

(స్వ-వి)

అమదపాకుల, అర్ది బెహెస్తు ౧

ఈపఠనాలయం పట్వారిగారి అధ్యక్షతలోన నడుపబడుచున్నది. ఇప్పటికార్యదర్శి అక్కడ బాలకిష్టయ్యగారు పీరుకూడ ప్రస్తుతము తమ శ్రద్ధతో కృషిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. సభ్యులు బాలకులక్కరలేలు, పరగ్రామస్థులున్నారు. కొన్ని పత్రికలు క్రొత్తవి వచ్చినను గ్రంథాలయములో నుండవు సభ్యులువారి బడి తీసుకవెళ్ళుచుందురు. గ్రంథాలయము ఎప్పటికీ తెరచియే యుండును అప్పుడప్పుడు సమావేశాలుకూడ జరుగుచుండును విద్యామందిరమని గౌరవముకైత ములేక పరిమరకముగా పొగచుట్టలు పీల్చుచుందురు. ఈవారుకరయేంతమో అసహ్యకరమైనది. సంవత్సరమునకు కనీసము రు-౧ ఇచ్చువారు సభ్యులుగా చేరవచ్చును. ఈసంవత్సరము ౩౭ సభ్యులున్నారు. పూర్వంకన్న తప్పుగ నేయున్నారు విరాళములుకూరుగ నేరమ్మవవి. శతకమొత్తము రు ౧౪౫/౦ పుస్తకములు ౨౦౦ వరకున్నవి శ్రీఅగారెడ్డి వనపర్తి సంస్థానన్యాయాధిపతిగారి అధ్యక్షతలో వార్షికోత్సవము జరుపప్రయత్నము చేయుచున్నారు ఇంతవరకు గ్రంథాలయ నియమావళియేలేదు ఇకమందుభాటైఅలక వకీలను సహచేసుకొని కృషిసల్పి గొప్పపేరుగావించ గలరని నమ్ముచున్నాను

—

ఉస్మానియా కళాశాల విద్యార్థులకు పాలు

సరియైన వార్త

హైదరాబాదు (దక్కన్) అర్ది బెహెస్తు ౫ (గోలకొండపత్రికలో ౨౫ ఇస్ఫందారునాడు "పాలేమో యియ్యలేదుకాని పైకమాత్రం వసూలుచేసినారు ఇది ఉస్మానియావిద్యాపీఠములో జరిగినచిత్రము" అనువార్తనుగురించి ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారు విచారించుకొని ఈ విధంగా వార్తనంపుచున్నారు:—

(గో. ప.)

"పైవార్త సరికాలేదు అప్పలు విషయమేమంటే ప్రతివిద్యార్థివద్ద, ౧-౯-౦మాత్రమేవసూలుచేసినారు. కె రూపాయలు వసూలుచేయ లేదు. గతసంవత్సరం విద్యార్థి సంఘమువారు ఈమొత్తాన్ని యుద్ధహరికేన్ ఫండుకిచ్చుటకు తీర్మానించుకొనిరి ఆదే ప్రకారం యియ్యబడింది.

విద్యార్థులవద్ద అగావుగా జీతాలు వసూలుచేసినారు. వారికిసరియైనఅవకాశంఇయ్యకుండా చేసినారు అనువార్తకూడ సరికాదు. వారికవకాశము బాగాయిచ్చినారు. ౨౧-౨-౫౦ ఫ. నాడు ఒకనోటీసుయిచ్చినారు అన్నివిద్యార్థులకు ఆరంభవరకు ఆగావుజీతాలుచెల్లించవలెనని నోటీసుయిచ్చినారు ఏమువారాలతర్వాత వరొక నోటీసు ౧౬-౪-౫౦నాడు ఇచ్చినారు. అందుచేత విద్యార్థులకు బాగా అవకాశం యియ్యబడింది"

—

జీవరక్ష ప్రచారము

శ్రీజీవరక్షాజ్ఞాన ప్రచారకమండలి. (హైదరాబాదు. దక్కన్) వారు యీదిగువజిల్లాలప్రకారం ప్రచారముచేసినారు:—

(౧) ౪-౩-౪౧ కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ గ్రామములోనగరసంకీర్తన, హరికథ, మద్యపాననిషేధం, అహింసశాస్త్రాలనుగురించివారికి ధాకాలక్షేపము జరిగినది. సుమారు ౧౫౦౦లకుపైగా జనులువిని చాలావంతోషించినారు.

(౨) పసరుమండలివారు ౫వ తేదిన బందరువచ్చి ౬వ తేదిబయలుదేరి అవనిగడ్డ, కొత్తపాలెం విశ్వనాథపల్లి, కోడూరు వగైరా గ్రామాలకువెళ్లి ఆయా గ్రామాలలో నగరకీర్తన, భజన, ఉపన్యాసములు. హరికథ, వగైరా కాలక్షేపములుచాలా ఉత్సాహకరముగా ప్రతిపూరములోనూ ౬౦౦లు పైనసమూహముతో జరిపిరి. ౭వ తేదినవుదయం, విశ్వనాథపల్లినుండి బయలుదేరి సాయంకాలం ౫ గంటలకుచావలి గ్రామంకుచేరినారు రాత్రి తేదిఉదయంనగరకీర్తనజరిగినది. ౨౦౦౦లకుపైగాజనము వచ్చిరి.

—

కర్నాటక పరిస్థితులు

హైదరాబాదు (దక్కన్), అర్ది బెహెస్తు ౭. ప్రభుత్వప్రకటన శాఖవారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—

ప్రధాన మాత్యులుంగారు రాయచూరు గుల్బర్గా జిల్లాలలో పర్యటనచేసినకాలంలో కొన్ని విషయాలు గోచరమైనవి. రైతులఅభివృద్ధికి యేమిచేయబడినదో వ్యక్తమైనది

యాద్గీరు, సాపూరు, షోరాపూరు జేవర్గీ తాలూకాలలో ౧౨౦ మైళ్ళకొత్తరోడ్లు ౧౨ లక్ష ల౩౯ వేలు ఖర్చుచేసినిర్మించినారు యాద్గీరువద్ద భీమా పైనంతెన ౯ లక్షల ౩౯ వేలతో సిద్ధముచేసినారు. దీనివలన యాద్గీరులోని వ్యాపారము చాలావృద్ధిపొందింది. ౩౯ వేల పెట్టి కోడేకొంతవద్ద చిల్లరావంతెనకట్టినారు. ఇచ్చటి వాగులోనీటిలు ౧౦-౧౨ నుండిచనిపోయుండిరి ఇట్టి భయమికలేదు. ౨ లక్షల చిల్లరఖర్చుపెట్టి ఆ కోలి, సాపూరు. జావర్గిలలో సర్కారీ భవనాలు కట్టినారు. ఇందు ౧౨ వేలు వైద్యాలయాలకు ఖర్చైనవి. సాపూరు, షోరాపూరు, అందోలీలలో కొమ్ముమిక్కన అచ్చుటత్రాగుడునీటికరువుండేది ౧౦ లక్షలు ఖర్చుచేసి ౭౩౯ కొత్తబావులు త్రవ్వుట ౩౩౧ ప్రాతబావుల మరమ్మతుజరిగినది. దీనిమూలాన వార్లు, కలరా తగ్గిపోయినది యాద్గీరులో నీటిగొట్టాలయేర్పాటుచేయనున్నారు అందుకుగాను ౮ లక్షల చిల్లరఖర్చుచేయనున్నారు.

—

గ్రంథాలయ శంకుస్థాపన

రాజా వెంకటరామారెడ్డిగారి ఉపన్యాసము

(స్వ.వి)

మహబూబునగరం, ఆర్దిబెహస్తు ౮

గతశుక్రవారము ౩-౬-౫౦ ఫ. నాడు మహబూబునగరములో బాలసరస్వతీగ్రంథాలయనూతనభవననిర్మాణప్రారంభ మహోత్సవముజరిగెను. దానిశంకుస్థాపనమువిద్ధహస్తులైన రాజాబహద్దరువెంకటరామారెడ్డి ఓ-బి-ఇ- గారిపవిత్రహస్తములచే ప్రారంభింపబడెను ఆసందర్భములో సభకు హిందూ ముసల్మానువిద్యావంతులును అధికారులును, వకీళ్లును, విద్యార్థులు సుమారు ౧౦౦౦ మందివరకువచ్చి శ్రీ రెడ్డిగారిదయాపరిపాకముచేతను అద్వితీయానుభవముచేతను, ప్రజ్ఞాసంపదచేతను ఉపలబ్ధమైన దివ్యోపదేశమును కర్ణపేయముగా ఆనందముతో ఉత్సాహముతో వినిరి. ఆసందర్భములో ఒకగంటకాలము శ్రీ రెడ్డిగారు దేశకాలపరిస్థితులను దృక్పథమందుంచుకొని ముఖ్యముగా హిందూముస్లింసమస్యనుగురించి పురస్కరించుకుని ఒకఅపూర్వమైనఉపన్యాసమునిచ్చిరి. అందలిముఖ్యవిషయములనిందుదహరించుచున్నారు:

"నేనుఅస్వస్థతవహించినందున కుర్చీమీదకూర్చునవలసివచ్చినది అందులకై క్షంతవ్యుడను. ఇచ్చటఎందరో మహామహులున్నారు. వారిచే ఈశంకుస్థాపన చేయించదగియుండెను. అట్లున్నను నన్నుదూరమునుండిపిలిచి గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞుడను.

గ్రంథాలయ భవననిర్మాణానికై ప్రభుత్వమువారు విశాలమైనస్థలమును అనుగ్రహించినందులకు వారివిన్యాప్రియత్వము కానవచ్చుచున్నది, అవ్వల్ తాలూకాదారుగారును. మాచేదారుగారును స్థలమును అనుగ్రహించినందులకు ప్రజలకృతజ్ఞతలను చూరగొనియున్నారు. సుచేదారుగారగు అబ్దుల్ వాసిత్ ఖానుగారు నాకుచిరకాలప్రియమిత్రులు. వారిచ్చట ఈనాడులేకుండుట కొదువగానున్నది. వారు తెలిసియుండినచో నావెంటతీసుకొనివచ్చియుండెడివాడను, ఈభవనము త్వరలోపూర్తియగునని ఆశించుచున్నాను.

నేనుఈజిల్లాను బాగుగాఎరుగుదును. నేనీజిల్లావాడనే, ఇచ్చటఅనేకసంస్థానాలు, జాగీరులు కలవు. గొప్పగొప్పదేశముఖులు ధనికులుకలరు వీరందరునుఈ వారులు. వీరిద్రవ్యముట్టివిజ్ఞానానికేతనాలకు ఇయ్యబడినచో అదిసార్థకమైనదానముగును యం. నారాయణరావువకీలుగారు అప్పుడే ౧౦౦౧ రూ. దానమునుప్రకటించినారు. ఇంకను జాగీర్దారులు వ్యాపారులువిరివిగాసహాయపడగలరు. ఇచ్చటిఅధికారులు చాలఉత్తములు. బర్కతురాయిగా తాలూకాదారుగారు చాలామంచివారు. ఖాల్మీమహమ్మదుతకీగారు చాలఉత్తములు వీరినినేనుబాల్యమునుండి ఎరుగుదును. వీరిగౌరవనీయులైనతండ్రిగారు నాప్రియమైనమిత్రులు. ఇచ్చటిఅధికారులుతలచితే ఇదొకగొప్పపనికాదు.

ఈగ్రంథాలయనివేదికనుచూడగా ఇందు ఉర్దూగ్రంథాలు లోపించినట్లుకనబడుచున్నది. ఉర్దూప్రభుత్వభాష. దానిలోనిగ్రంథాలు ఈనిలయములోఉండునట్లు నేనుప్రయత్నించగలను. దేశముయొక్కదురదృష్టంవల్ల ఒకవిచిత్రమైనవాతావరణము వృద్ధిపొందుచున్నది. మనదేశములో మతద్వేషాలులేకుంటే మనమెంతో ఆనందంతో ఉండగలము. నిజంగా ఆలోచించిచూస్తే మతంకొరకు కలహాలుజరుగుటలేదు. ఇదంతయుస్వార్థపరులవలన కల్పింపబడుచున్నది హిందువులును సల్మానులు, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, హరిజనులు అందరును పరస్పరప్రేమతో మెలగవలెను ఈకలహాలవల్ల ఎవరికిన్నీలాభంకలుగదు. అందరికిన్నీ నష్టంకలగును.

నేనుఈవిషయమునుగురించి మాట్లాడుటలో అప్రస్తుతచర్య చేయుచుండవచ్చును. కాని ఇది చాలముఖ్యసమస్యయగుటచేత ఇంతదూరము చెప్పవలసివచ్చినది. నేను ౫౫ ఏండ్లు ప్రభుత్వోద్యోగమునుచేసినాను. కావున నాఅనుభవమునుబట్టి నేనుచెప్పునదేమనగా ఏప్రదేశమునందైనను స్థానికపరిస్థితులను బాగుచేయుటలోను చెడగొట్టుటలోను స్థానికాధికారులలోనే సామర్థ్యమున్నది. పరిస్థితులుచెడిపోవునప్పుడు తెలిసియు తెలియనట్లుండుటవలనను, లేక ఒకపక్షము వహించుటవలనను వాతావరణము మరింతమాలిన్యమై మతకల్లోలములనుకలిగించును. అధికారులనుప్రభుత్వమువారేర్పాటుచేయుటసత్యము. న్యాయము అనుసరణతో సేవచేయుటకొరకే అధికారులచూచి ప్రజలుఅవసరముగా భీతినొందనవసరములేదు. అధికారులు ప్రజాసేవకులు ప్రజలుసరిగా వర్తించుకొన్నచో వారిసేవచేయవలెను. ప్రజలు దుర్వర్తనలైనచో దానిఫలితమును అనుభవించగలరు.

నారాయణరావుగారును వెంకటరావుగారును నన్నుఇచ్చటికాహ్వానించిరి. నారాయణరావుగారు ౧౦౦౦ రూపాయిలిచ్చుచున్నారు. వారీభవనానికి అవసరమైన ౧౦వేలనుకూడ సంపాదించగలరు. అట్లుచేయనిచో నేనుఈభవనముయొక్క పునాదిరాయినిపెట్టినవాన్నికాక భవననిర్మాణముపై రాయివేసిపోయినానను నిక్కారింతకుపాలగుదును.

ఈసందర్భములో మనప్రియమైన మ, ఘ, వ. నిజాంప్రభువులంగారి గుణగణాలు నాకు జ్ఞాపకానికివచ్చుచున్నది. శ్రీ గారు న్యాయప్రభువులు, శ్రీ వారియెడుట హిందూముసల్మానులొక్కటే. నేను శ్రీవారిసేవలో బహుకాలముండినాను. ఎన్నడును వారినోట హిందూముస్లిం ఐకమత్యకు విరుద్ధముగు మాటను వినలేదు. నాకన్నపూర్వమెన్నడును ముస్లింకానట్టి కొత్వాలుపనిచేసియుండలేదు. కొత్వాలు నమాజుకాలములందును మరియితర మతాచారముల సందర్భములందును హాజరైయుండువాడు. నవాబు ఇమాద్‌జంగుగారి మరణకాలములో నేను సహాకొత్వాలుగా ఉంటిని. అప్పుడు శ్రీవారు నమాజునకు వెళ్లుచుండిరి. నన్నునుపిలిపించిరి. నేనును మసీదులోనికి వెళ్లితిని. అప్పుడు నన్నుచూచి కొత్వాలు పదవిలో పనిచేయుటకాజ్ఞాపించిరి. నేను బహుసంవత్సరము లాపదవిలో పనిచేసితిని.

అధికారులు ప్రజలలో వివిధ వర్గాలలో ఐకమత్యమును స్థిరముగాఉండునట్లు చూచుకొనుటకు బాధ్యులైయున్నారు. ప్రజాప్రముఖులును అధికారులలో కలిసిమెలసియుండవలెను. అధికారులు ప్రజలయెడ కఠినముగావర్తించుటకై నియుక్తులైనవారుకారు. వారు ప్రజల సేవచేయవలసినవారు. ప్రజల ధనమాన ప్రాణాలను రక్షించవలసినవారు.

ఇప్పుడు మహబూబునగరంలోఉన్న అధికారులందరును చాల మంచివారగుటచేత ఈ జిల్లా ప్రజలు అదృష్టవంతులైయున్నారు వీరిని గురించి ప్రజలు చాలమంచి అభిప్రాయము కలిగియుండుటను నేనుఎరుగుదును. ఈ భవనం పూర్తిఅయితే మరొకమారు నేనురాగలను. ఈదినము ఏవిధంగా హిందూముసల్మానులుకలిసి ఆనందంగా ఉత్సాహంతో ఆదేవిధంగా ఎల్లకాలము సుఖసంతోషములతో మెలగుచున్నప్పుడు ఉభయవర్గాలనుపరస్పరప్రేమతో వర్తించుకొనుమ నాకొంతసంతోషమును కలిగించునుగాక.

ఈగ్రంథాలయము ఒకరిసొమ్ముకాదు. అందరికినిదానుపయోగపడవలెను. ముఖ్యముగా హరిజనులకు ప్రవేశముండితీరవలెను. మనరాష్ట్రములో ముస్లిం ఇత్తెహాదుసంఘం, హిందూప్రజామండలిఅను వేర్లతో ప్రత్యేకము వర్గాలేర్పడుట చాలవిచారకరము. హిందూముస్లిం ఇత్తెహాదుసంఘం అనుపేరుతో ఒకేసంఘమునేర్పడి పనిచేయరాదా? ఈభవనము త్వరగా పూర్తికాగలదని ఆశించుచున్నాను."

× × ×

౩-౬-౫౦ ఫ నాటిసదయం ౧౧గంటల ప్యాసెంజరుకు రాజా వెంకటరామారెడ్డిగారు ప్రయాణము చేసిరి. వారిస్వాగతమునకై ఎందరోజనులు వేచియుండిరి. వారు రైలుస్టేషనుచేరినావెంటనే యం. నారాయణరావువకీలుగారు పూలమాలచే నలంకరించిరి. విద్యార్థులందరు దీనిలో పాల్గొనియుండిరి. శ్రీవారిని జయజయధ్వనులతో బండిమీదెక్కించుకొనిరి. వారు జిల్లానాజిముగారి కారులో పయనించి దివ్యాతిథిమొదలగుప్రదేశములచూచుచు సరిగా ౧౧గంటలకు గ్రంథాలయమునకు నూతనభవనము నిర్మాణముచేయు స్థానమునకు విచ్చేసిరి.

శ్రీ నందగిరి వెంకటరావు వకీలు గౌరవకార్యదర్శిగారు సుముహూర్తమున శంకుస్థాపన చేయుస్థానమును పూజించిరి ఈస్థానము దేశాలతో విధరంగులపతాకములతో అలంకరింపబడియుండెను ఈజిల్లాపానవు ఉన్నతోద్యోగులే కాకుండ ఇతరప్రజలు (౫౦౦)లకుపైగా వచ్చియుండిరి. హైద్రాబాదునుండిసైతము మాడపాటి హనుమంతరావు మొదలగుఆంధ్రనాయకులు విచ్చేసియుండిరి. ఆంధ్రమహాసభస్థాయిసంఘ కార్యదర్శిగారగు శ్రీ చిక్కపల్లి రామచంద్రరావుగారు దయచేసియుండిరి.

శ్రీవారు అధ్యక్షపీఠము నలంకరించుచుండ వేదఘోషములుపబడెను. శ్రీ కొండలరావు కొండుర్తిగారు గ్రంథాలయోత్సవమునుగూర్చి కొన్ని పద్యములుచదివిరి. శ్రీ యం. నారాయణరావు వకీలుగారు శ్రీవారికి, సన్మానపత్రము ఉర్దూలో చదివిఅర్పించిరి. శ్రీ పి. నరసింహారావువకీలుగారు తెనుగులోచదివి సన్మానపత్రమొసంగిరి.

శ్రీవారు తమచేతితోరాతినిముట్టి ౧౧½గంటలకు శంకుస్థాపనచేసిరి, కార్యదర్శిగారు ఈభవననిర్మాణమునుగూర్చి యం. నారాయణరావుగారు ఉర్దూలో అపీలుచేసిరి. వారుస్వంతముగా వెయ్యిరూపాయిలుఇచ్చిరి. శ్రీ బూర్గుల రామకిషన్‌రావు వక్తగారు తెలుగులో ఉపన్యసిస్తు అప్పీలుచేసిరి.

శ్రీవారు విందారగించి తుదకు సాయంత్రి ౪½గంటలకు ప్యాసింజర్ లో నగరమునకువెళ్లిరి. అతిథులగా వచ్చినవారికేకాక స్థానికప్రజలకుకూడా గ్రంథాలయమువారినుండి భోజనసౌకర్యములు గావించియుండిరి. మధ్యాహ్నమున ఉదయము గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక సభ్యుల, ఇతరమిత్రవర్గపు ఫోటులు తీసుకోబడెను. మొత్తముపై వార్షికోత్సవము కడువైభవముగా జరుపబడెను.

× × ×

గ్రంథాలయ మహాజనసభ

గురువారంసాయంత్రి ఆర్దిబెహస్తు ౫౦ ఫ. "శ్రీబాలసరస్వతీ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవనివేదిక అంగీకారమునుగూర్చి ఒకమహాజనసభ జరుపబడెను. దీనికిసభ్యులేగాకుండ ఇతరులు కూడా వచ్చియుండిరి.

గౌరవకార్యదర్శియగు శ్రీ నందగిరి వెంకటరావుగారు అందరికిని నివేదిక చదివివినిపించిరి. అందరు అంగీకరించిరి. ఆవకాశముదిక్కు సంపున నివేదిక లిఖితరూపకంగానే యున్నది.

రాబోవు సంవత్సరపు ఎన్నికలు

రాబోవుసంవత్సరమునకు ఈక్రిందిసభ్యులుగల కార్యవర్గమెన్నుకోబడినది.

అధ్యక్షులు: మొగిలిగిద్దఅనంతార్డ్ర దేశముఖుగారు, ఉపాధ్యక్షులు: శ్రీయం.నారాయణరావు. (అ)శ్రీ ప్రస్థాపనాయకు వకీలుగార్లు. గౌరవకార్యదర్శి: శ్రీనందగిరివెంకటరావువకీలుగారు, సహాయకార్యదర్శులు: (౧) పి. సూర్యనారాయణ శ్రీ (౨) పి. నరసింహారావు వకీలుగార్లు

ఆంధ్రికార్యవర్గ సభ్యులు:

శ్రీ హనుమంత వెంకటనారాయణ పి. హనుమంతరావు, ఆర్యాచారి, టి-రాంచంద్రారెడ్డిగారు, చంద్రయ్య - శ్రీకృష్ణకోటకొండకిష్టిలింగప్పగార్లు.

వార్షికోత్సవసందర్భములో కార్యదర్శిగారు చదివివినిపించిన గ్రంథాలయనివేదిక సారాంశము ఇట్లున్నది:-

గ్రంథాలయ పూర్వచరిత్ర

కార్యదర్శిగారు తమ చింతను, సంతసమును వెలిబుచ్చుచు పదునాలుగు సంవత్సరములకు గాను ఇదియే ప్రథమనివేదికయనితెల్పిరి. ఇంతకుముందు ఈగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవములు జరిపి నివేదిక వ్రాసిన మహనీయుడే దిక్కులేదు.

రక్తాక్షి నామసంవత్సర భాద్రపద శు-౫ బుధవారం శుభముహూర్తమున ఈ గ్రంథాలయము స్థాపింపబడెను- ఆంధ్రసేవాతత్పరులు, నిరాడంబరులువగు శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారే దీనిని స్థాపించిరి- ఈజిల్లాకంతటికిని సుప్రసిద్ధ నాయకులని పేరుగాంచి శ్రీ యం-నారాయణరావుగారే మొన్నటివరకు గ్రంథాలయ కార్యదర్శిత్వమువహించిరి- ప్రభుత్వోద్యోగమునుండియు తమవిలువనమయము వెచ్చించిగ్రంథాలయమునకై పాటుబడ్డ పద్మయ్యగారు కీర్తిశేషులయ్యు మరువదగనివారు-

గ్రంథాలయము బాలారిష్టములదాటలేదు పరికదాదేశమునందు రాజకీయపరిస్థితు- మారి అసాధారణరూపముదాల్చెను- కార్యనిర్వాహకులు కొందరు తమపదవులకు రాజీనామాలిచ్చిరి-ఇతరి గ్రంథాలయమూలబడునను భీతికలైనమూని కొందరుయువకులు దానినిమూయకుండా ఆదీతిగనేసాగిరి, అందుకువారు ధన్యులు-

గ్రంథాలయ శాఖ

గ్రంథాలయమునకు సభ్యత్వధనము, విరాళములవల్ల గ్రంథాలయవ్యయములేకాక వీలున్నంతవరకు గ్రంథములుకొననైనవి- ఇవిగాక కొంతమందిదాతలవలన దానమొసగబడిన గ్రంథములతో గ్రంథాలయమునకు అధికశోభ తెచ్చినవి- ప్రస్తుతము గ్రంథాలయములోనున్న మొత్తముగ్రంథములు (౯౦౦)

సంస్కృతము(౧౦), ఆంధ్రము(౭౬౮), ఆంగ్లము(౨౦), హిందీ(౧౫), ఉర్దూ(౨) ఇతరభాషలు (౯)

బహుజనోపయోగముకై గ్రంథముల దానమొసర్చినదాతలకు వందనములు- తాళపత్రగ్రంథములదాతలు దాచియుంచక అందరి ఉపయోగార్థమైయొసంగిన బాగుండును-శ్రీ బాల్ కిషన్‌రుగా ఒకఅల్మారినిండ గ్రంథములోసగి వారిపేరగ్రంథాలయమున నుంచకోరినారు-ప్రవహాలకసంఘమును గ్రంథనవీకరణార్థమై రు ౫౦౦లకు ప్రామిసున్నాము- దానిపేరు చిరస్థాయిగా నిలుచుటకు ఒకఅల్మారాచేయించి గ్రంథాలయమున ఉంచగలము- ఈరీతిగనే తక్కిన యభిమానులు గ్రంథములను గ్రహించి జ్ఞానభిక్ష పెట్టెదరని ప్రార్థన- సభ్యులకు పుస్తకములుచదువుటకు శ్రద్ధ లేకుండెనుకాని ప్రస్తుతము సభ్యులకు పుస్తకములు కావలసివచ్చినవి-ఎందుకన ఎందరో అన్ని గ్రంథములు చదివివేసినవారున్నారు.

ప్రస్తుతము గ్రంథాలయములో [౨-౨]పత్రికలు వచ్చుచున్నవి- ప్రజలుఉత్సాహముతో చదువవచ్చుచున్నారు- ఇప్పుడు సగటున పాఠకుల సంఖ్య [౬౫]

భవన నిర్మాణము

గ్రంథాలయము ప్రస్తుతము ఒక బాడుగఇంటిలోనున్నది- అల్మారాలుపెట్టుటకు ఒకేసారి పాఠకులంది పాఠకులు చదువుటకువీలులేదు- కావున విశాలముగుస్వంతభవనము ఎంతయేని అవసరము. [ప్రభుత్వమువారొసంగిన ఎంతయేని అవసరము] ప్రభుత్వమువారొసంగిన ఉచితభూమిలో విఖ్యాతపురుషులగు శ్రీ రాజా వెంకటరామారెడ్డి ఓ-బి-ఇ-గారిచే శంకుస్థాపనగావింపబడి త్వరలో భవననిర్మాణము కానున్నది-

రెండు సార్వజనికసభలు జరుపబడెను-దేశోద్ధారక కాశీనాథరావు మతి. శ్రీకృష్ణప్రసాద్ స్మారకచిహ్నంగా స్థానిక తాలూకాదారుఅధ్యక్షతన కడునయ్యపదంగా జరుపబడెను- ప్రధానకర్తలు యం-నారాయణరావుగారు,నందగిరివెంకటరావుగారు, మోలుమస్గోపీగారు, మెహిఫౌతోఖగారు,

శ్రీ రాజావెంకటరామరెడ్డిఓ.బి.ఇగారు రు-౧౦౦

,, యం- నారాయణరావు వకీలు హైకోర్టు రూ- ౧౦౦౦-

,, నందగిరి వెంకటరావు ఇతరవకీండ్లు కలసి రూ- ౭౦౦-

శ్రీ అంతు రాంచంద్రరావు ప్రభుత్వాసన సభ్యులుగారు. శ్రీ సత్తూరు రామన్నగారు వెయ్యివెయ్యి రూపాయిలిచ్చుటకు సిద్ధంగావున్నట్లుతెలిసినది తొందరగా సగస్థానాధీశులు ముక్తదారులు మాములాదారులుసహాయపడి భవన నిర్మాణముచేయించగలరని ఆశబోధముచున్నది. రాబోవువార్షికోత్సవము నూతనభవనములోనే జరగగలదని ఆయూహా.

ఆర్థికవిషయాలు

[ఫస్లీ ౧౩౪౯ నుండి ఫస్లీ ౧౩౫౦ వరకు]

మొత్తం ఆదాయం	రూ.	౪౮౪-౧-౭
,, వ్యయం	రూ.	౨౪౭-౧౪-౧౧
నిలువ మొత్తం	రూ.	౨౩౬-౨-౧౦
బ్యాంకిలో	,,	౨౦౦-౧౩-౭
కార్యదర్శివద్ద	,,	౩౫-౫-౭

గ్రంథదాతలు (౭) మంది

గ్రంథాలయమునకు వచ్చుపత్రికలు ౧౧

ఇతరులచేరాబడునవి ౧౧

దేశంలో ఆవుపాల కఱవు

తొలగించుటకై ఒక విధానము

పాలిచ్చు ఆవులను చంపకుండ శాసించవలెనను సూచన

దేశంలో పాలిచ్చే ఆవులను చంపివేయుచున్నందువలన, పిల్లలకు ఎదిగే ఈడులో పాలు దొరకక శిశు మరణాల సంఖ్య ఎక్కువగుచున్నది. కాబట్టి ఆవులను చంపకుండ వాటికి మంచిమేతనిచ్చే యేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్న భారతీయ గోరక్షాప్రచారక సంఘమునకు దేశీయులు సహాయపడవలసినదని పండిత మాలవ్యాగారొక దీర్ఘవిజ్ఞప్తిని చేసినారు. ఆవిజ్ఞప్తిలో వారీక్రింది విధముగా వివరణచేసినారు.

"భారత దేశంలో అంతటను హిందువులు ఆవును పూజింతురు. అట్టిదేశంలో ఇపుడు ఉండే పరిపాలనలో ఆవులను వధ్యశాలకంపుచున్నారు. ఇట్లు చాల కాలంనుండి జరుగుచున్నందువల్ల చాలాఆవులు నష్టమైపోయినవి. కలకత్తాలో పోయినసంవత్సరము ఒకలక్ష ఆవులు ఎద్దులు, బఱ్ఱెలు చంపబడెను. బొంబాయిలోను బొంబాయి సమీపమందును ఇటీవలనే ఒక సంవత్సరంలో ఆరువేల ఆవులు చంపివేయబడినవి.

"ఇట్లు చంపబడిన ఆవులుపోగా ఇంకను అనేకములైన ఆవులను హరియానా మున్నగు చోట్లనుండి బయటిదేశాలకు పంపించినారు, పోయిన మూడేండ్లలో రాజపుత్రస్థానములోను, ఆసమీప ప్రదేశమందును అనేకములైన అవులు క్షామమువల్ల నశించినవి. ఇందువల్ల హిందువులు, సిక్కులు, ముసల్మానులు, క్రైస్తవులు మున్నగుభారతీయుల శిశువులకు కావలసినంత పాలు లభించక శిశుమరణాలసంఖ్య హెచ్చినది.

"పాలుచాలనందుకు నాలుగు పెద్దకారణములున్నవి: (౧) పాలిచ్చు పశువులను వధ్యశాలకంపి చంపివేయుట, (౨) మంచిఆబోతులు తక్కువగానుండుట, (౩) పెద్దపట్టణాల వెలుపల పాలుతీసే ఏర్పాట్లు లేకుండుట, (౪) మేతకు చాలినంత బీడు లేకుండుట.

"బొంబాయిప్రభుత్వమువారు నియోగించిన పశుశాస్త్రప్రవీణ సంఘమువారు పెద్దపెద్దపట్టణములలో పాలిచ్చే ఆవులనుచంపకుండ శాసనము చేయవలెనని సలహానిచ్చినారు. ఈసలహామంచిదని చెప్పి ప్రభుత్వమువారికిని, పురపాలక సంఘాలకు, జిల్లాబోర్డులకును, ఇతరసంస్థలకును మాలించుచున్నాను. ఆసంస్థలును, వ్యక్తులును కలిసి పెద్దనగరాల వెలుపల పాలుతీసే ఏర్పాట్లు చేయించవలెను. ప్రభుత్వము, ప్రజాసంస్థలు, వ్యక్తులు కలిసిపనిచేసినచో దేశమంతటను శుద్ధమైనపాలు లభించగలవు. ఆవులనుకూడ చంపబడకుండును నగరాలలోని బాలలకు నానాబాధలు పడకుండాను కాపాడవచ్చును.

"దేశమంతటను ౧౫౦౦గోశాలలు, క్షీరశాలలున్నవనియు, ౧౫లక్షలరూపాయిలు వాటికై ప్రతియేట ఖర్చు అగుచున్నవనియు చెప్పుదురు. ఈగోశాల లన్నియు ఒకటిగా కలసి పనిచేసినచో ప్రజలకు వాటిలోనుండి శుద్ధమైనపాలు లభించుటయేగాక ఆవులుకూడ రక్షితములగును. గోశాలలులేనిచోట్లలో వాటిని సాధ్యమైనంత త్వరలో స్థాపించవలెను.

"ఇందుకై భారతదేశానికంతటికిని ఒకకేంద్ర సంస్థను స్థాపించవలెనని యున్నది ఈసంస్థ ఆ సోసియేషనుయొక్క ఉద్దేశ్యమునుగూర్చి ప్రచారము చేయుటకై విశేషంగా పాటుపడగలదు. ఉద్దేశ్య మేమనగా శుద్ధమైన ఆవుపాలు సమృద్ధిగాలభించునట్లు చేయుటఒకటి, ఆవులనుచంపకుండా చేయుట రెండవది............

"ఇందుకై పూనాలోను, బొంబాయిలోను, డైలోను ఒకపద్ధతిని బొంబాయిలోని గోరక్షణసంఘవారు శ్రీచెండేజి మహారాజాగారు దర్శకత్వమున ఆచరణచేసి చూచియున్నారు. వీరకేంపీ ఫ్లాట్లో గోశాల చేయుచున్నారు ఆసంఘవారు పచ్చికబీళ్లనుంచి, ఎండినఆవులను బీళ్లకుపంపి, మరల పాలుపట్టగానే యజమానులకడకు పంపుచున్నారు. ఇందుకుగాను ఆవుల యజమానులు కొంతరుసుము చెల్లింతురు.

"చెండేజీగారు దేశమంతటను సంచారముచేసి ఈప్రణాళికను వ్యాపింపజేయవలెనని నేనుకోరితిని, అందుకువారంగీకరించినారు. ఈవిషయంలో ప్రజలు వారికితోడ్పడవలెనని నాప్రార్థన ఆవు మతభేదమును పాలించక ఎవరికంటేవారికి పాలిచ్చునుగనుక ప్రతిమతపువారును గోసంరక్షణకు తోడ్పడగలరని నేనాశించుచున్నాను, మనము ఆవుకుసహాయపడినచో, అవు మనకుసహాయపడగలదు."

హిందువుల ప్రాచీనరాజ్య విస్తరణము

రఘునాథ్ భయంకరాచార్యగారు

ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమును ఖండఖండములుగా విభజించి పరిపాలన జరిపినప్పటికి ధర్మము భాష, సంస్కృతిని సంబంధించిన ఇతివృత్తములను మాత్రము వేరుపరచలేదు.

మలయాద్వీప కల్పము భారతదేశముయొక్క ముఖ్యభాగముగా యుండెను, కీవిని క్రీ॥శ॥ ౧౮౨౪సం॥లో ఇంగ్లీషువారు భారతదేశమునుండి విడదీసినారు. అందు క్రీస్తుశకము పూర్వమున (అనగా ౭౦౦ B-C) కళింగుల ప్రాచీనరాజ్య స్థాపన జరిగెను. భారతదేశమునకు తూర్పుసముద్రపు టొడ్డున కళింగమనురాజ్యముండెను. దానియొక్క రాజధాని సింగపురము, కళింగులు సముద్రవ్యాపారమున ఆరితేరినవారై యుండిరి. వారిలో మిక్కిలి సాహసముగల నాయకులుకూడ యుండిరి. సముద్ర వ్యాపారముల కొరకై మలయాద్వీపకల్పమునకు వెళ్లుచుండినట్లు నిదర్శనములున్నవి, ప్రథమశతాబ్దమున లంకాసుక అనుపేరుగల భారతీయరాజ్యముండెను ధర్మశాస్త్రము మరియు కింవదంతుల సంబంధము ఈరాజ్యమునకే జరిగినది. మలయాయందు రెండవప్రసిద్ధ భారతరాజ్యము శ్రీవిజయునిచే పరిపాలన చేయబడినది ఎనిమిదవ శతాబ్దమున శశ్శేంద్రచక్రవర్తిచే పరిపాలింపబడెను, అతడు "ద్వీపాధీశ్వరుడని" పిలువబడెను దక్షిణభారతీయులచే లిఖింపబడిన శిలాశాసనములు బౌద్ధస్తూపములు, హిందూ మందిరములు ఎన్నోయున్నవి. మలయాయొక్క సైన్యము నేడు పోర్టుడైవాంగోయందున్నది. పూర్వమున సింగపూరుమందే రాజమందిరములుండెను అచ్చట అనేక స్వర్ణభూషణములు లభించినవి. నేడు యుద్ధసైన్యము చాలావరకు సింగపూర్ లో నేయున్నది ఈసింగపురమును క్రీ॥శ॥ ౧౮౧౯ సం॥లో స్టాఫర్డ్ రఫల్ అనునతడు కనిపెట్టి ఆంగ్లేయులకు తెల్పెను. నాటినుండి నేటివరకు నిది ఆంగ్లేయులచే పరిపాలింపబడుచున్నది.

విన్-బి-సాల్వన్ అను ఫ్రెంచివిద్వాంసుడు "భారతీయులు" అనుగ్రంథములో ఏమివ్రాసిరో చూడుడు:—

"నేనుభారతీయుల నాగరికచరిత్ర కాలగర్భమున పడిపోయినను వారి క్రియాకౌశలమువిచిత్రము అపారము. నాగరికవిషయమున ఆగరరాష్ట్రగల ఆంగ్లేయులు భారతీయులనుండి ఎన్నోసూత్రములు గ్రహించి ఉపయోగించుకొని యున్నారు."

సంవత్సరము చందా
రూ. 6 కానీ రూపాయిలు
ఆరుమాసాలకు
3 రూపాయిలు
(బ్రిటిషిండియాలో
సం॥చందా
రూ. 8-0-0 ల్లొదా.
వాతపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The only
Popular Paper
that reach
the masses
In the Dominions

Best Medium
for
Advertisement

Volume 15 | Hyderabad-Dn | Monday 17 th March 1941 | Number 86

ఇటలీసేనలోనుండి బ్రిటిషు వైపు చేరుట

ఆఫ్రికాలో బ్రిటిషు సేనల విజయాలు

ఆఫ్రికాలో ఇటలీ బ్రిటనులకు జరుగుచున్న యుద్ధములను గూర్చి మార్చి 3వ తేదీనుండి 8వ తేదినాటి వరకు వచ్చినవార్తలలో ఇటలీసేనలలోని అబిసీనియాజాతీయులు గుంపులుగుంపులుగా తమ ఆయుధాలతో బ్రిటిషువైపు పోయి చేరినదనునది ఒక గొప్ప సంగతి.

దక్షిణ లిబియాలో ... నుండి ఇటాలియను సేనలు వెడలిపోయినవి. ... బ్రిటిషు వారిలో కలిసిపోరాడుచుండిన డీగాల్ గారి సేనలు ఆక్రమించుకొనినవి. డీగాల్ గారి సేనలు ... ను ముట్టడి చేయగా, ... ఇటాలియను సేనలు ... బ్రిటిషు సేనలను ... పోయినవి. ... మార్చి 8వ తేదినాటికి బ్రిటిషు సైనికదళములు ... ఇటాలియను సైనికదళములు ... లిబియాలో ఇంతవరకు బ్రిటిషువారికి ...మంది ఇటాలియను సైనికులు ఖైదీ లైరి.

బహిరంగలేఖ

హైదరాబాదు సంస్థాన నిమ్నజాతి సంఘాధ్యక్షునికి

ఆర్యా,

మీ సంఘముయొక్క గౌరవకార్యదర్శి నుద్దేశించి వ్రాసిన ఒకప్రశ్నావళి "హైదరాబాదు బులెటిన్" పత్రికలో ప్రకటనకై పంపబడినది. కాని దురదృష్టవశమున అది ప్రకటితం కాలేదు ... మీ ప్రధానకార్యదర్శిగారి ప్రకటన పత్రికలకిచ్చెరి, 3వ తేదినాటి "హైదరాబాదు బులెటిన్" లో ప్రకటితమై యుండుటవల్లనే అనుకొనుచున్నాను. అప్పుడప్పుడు పత్రికలలో మీ సంఘమునకు వ్యతిరేకంగా ప్రకటితమైన కొన్ని వ్యాసాలవల్లను, ఇటీవల ... తేదినాటి "గోలకొండ పత్రిక" లో ...

నిజాంరాష్ట్ర సనాతన విశ్వబ్రాహ్మణ మహాసభకు సవాలు

హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు విశ్వబ్రాహ్మణుల సభ

క్రొత్తఢిల్లీలో మోటారు బందిపోటుదొంగలు

శ్రీ కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S. Prathapa Reddy B. A. B.L.